

lokale subsidiereglementen voor een duurzame solidaire wereld

provincie
Oost-Vlaanderen

in samenwerking met

Inhoud

1. Inleiding	6
1.1 Jouw gemeente of stad als partner in mondiale solidariteit	6
1.1.1 Duurzame en solidaire beleidskeuzes	7
1.1.2 Wereldburgerschap versterken	7
1.1.3 Mondiale samenwerking en uitwisseling	8
1.2 Jouw subsidiereglement als schakel van lokaal mondiaal beleid	8
1.2.1 Het belang van lokale subsidies voor mondiale solidariteit	8
1.2.2 Waarom is een geschreven en goedgekeurd reglement belangrijk?	9
1.2.3 Werk je één of meerdere reglementen uit?	10
1.2.4 Voor wie schrijf je het reglement?	11
1.2.5 Wie kan jou ondersteunen bij het opstellen van een reglement?	11
2. Bouwstenen van het reglement	13
2.1 Welke info bevat een goed subsidiereglement?	13
2.2 Doelstelling: wat wil je bereiken met de ondersteuning?	13
2.2.1 Doelstelling - algemeen	13
2.2.2 Doelstelling - mondiale samenwerking	14
2.2.3 Doelstelling - noodhulp	14
2.2.4 Doelstelling - sensibilisering	15
2.2.5 Doelstelling - inleefreizen & vrijwilligerswerk	15
2.2.6 Doelstelling - werkingstoelagen	17
2.2.7 Doelstelling - nominatieve steun	17
2.3 Hoeveel zet je waarop in?	
- verdeling van de beschikbare middelen	17
2.4 Hoe bepaal je de hoogte van het bedrag dat je toekent?	18
2.4.1 Subsidiebedrag - algemeen	18
2.4.2 Subsidiebedrag - mondiale samenwerking	19
2.4.3 Subsidiebedrag - noodhulp	19
2.4.4 Subsidiebedrag - sensibilisering	20
2.5 Wie kan de subsidie aanvragen?	20
2.5.1 Aanvragers - algemeen	20
2.5.2 Aanvragers - mondiale samenwerking	22
2.5.3 Aanvragers - noodhulp	22
2.5.4 Aanvragers - sensibilisering	23
2.5.5 Aanvragers - inleefreizen & vrijwilligerswerk	23
2.5.6 Aanvragers - werkingstoelage	23
2.6 Welke inhoudelijke criteria zijn bepalend bij de beoordeling van de aanvraag?	24
2.6.1 Toekenningscriteria - algemeen	24
2.6.2 Toekenningscriteria - mondiale samenwerking	24
2.6.3 Toekenningscriteria - noodhulp	25

2.6.4 Toekenningscriteria - sensibilisering	26
2.6.5 Toekenningscriteria - inleefreizen & vrijwilligerswerk	27
2.6.6 Toekenningscriteria - werkingstoelage	27
2.6.7 Toekenningscriteria - nominatieve steun	29
2.7 Beperk je de geografische inzet van de subsidies?	30
2.8 Voor welke kosten kan de gemeentelijke subsidie gebruikt worden?	31
2.9 Hoe en wanneer kan de financiële steun aangevraagd worden? - aanvraagprocedure	31
2.9.1 Aanvraagprocedure - algemeen	31
2.9.2 Aanvraagprocedure - mondiale samenwerking & sensibilisering	32
2.9.3 Aanvraagprocedure - noodhulp	32
2.9.4 Aanvraagprocedure - werkingstoelagen	32
2.9.5 Aanvraagprocedure - nominatieve steun	33
2.10 Wie keurt de aanvraag goed of af? - goedkeuringsprocedure	33
2.11 Hoe en wanneer moet de subsidie verantwoord worden? - verantwoordingsprocedure	34
2.11.1 Verantwoording - algemeen	34
2.11.2 Verantwoording - mondiale samenwerking	36
2.11.3 Verantwoording - noodhulp	36
2.11.4 Verantwoording - werkingstoelage	36
2.11.5 Verantwoording - nominatieve steun	36
2.12 Andere bepalingen	37
2.12.1 Wat als het verkeerd loopt?	37
2.12.2 Kan een subsidie hernieuwd worden?	37
2.12.3 Wat als de aanvrager niet akkoord gaat met een beslissing?	37
3. Tot slot: maak jezelf bekend	38
4. Bijlage: verklarende woordenlijst	40

Voorwoord

In een wereld die steeds meer met elkaar verbonden is, wordt het belang van mondiale solidariteit met de dag duidelijker. Lokale besturen zijn een brug tussen de globale uitdagingen en de lokale gemeenschappen. Lokale besturen werken mee aan een betere wereld door hun beleid te enten op de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen en door lokale initiatieven te steunen die werken aan wereldwijde solidariteit. Zo zorgen ze ervoor dat mensen zich verbonden voelen en samenwerken voor het algemeen welzijn.

De meeste Vlaamse steden en gemeenten bieden één of meerdere vormen van financiële ondersteuning aan initiatieven die mondiale samenwerking en duurzame ontwikkeling bevorderen.

Deze gids biedt praktische handvatten en inspirerende voorbeelden om lokale besturen te ondersteunen bij de herziening van hun subsidiereglementen rond mondiale solidariteit.

De gids is het resultaat van een vruchtbare samenwerking van de Provincie Oost-Vlaanderen met de Provincies West-Vlaanderen en Limburg, en met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Hij is gebaseerd op een grondige analyse van 99 lokale subsidiereglementen van kleinere gemeenten tot grote steden, uit de verschillende Vlaamse provincies.

Wij hopen dat deze gids helpt om de impact van lokale inspanningen voor wereldwijde solidariteit en duurzame ontwikkeling te vergroten.

Wij danken alle betrokken partijen voor hun inzet en samenwerking bij de totstandkoming van deze gids. Ook een woord van dank aan de lokale besturen en de vele vrijwilligers voor hun vastgehouden mondiaal engagement. Samen bouwen we aan een hoopvolle en solidaire toekomst.

Joke Schauvliege

Gedeputeerde Mondiale Solidariteit
Provincie Oost-Vlaanderen

Om de toegankelijkheid van de tekst te verhogen, staan bepaalde woorden aangeduid in het **groen**. Deze begrippen worden verduidelijkt in de verklarende woordenlijst achteraan.

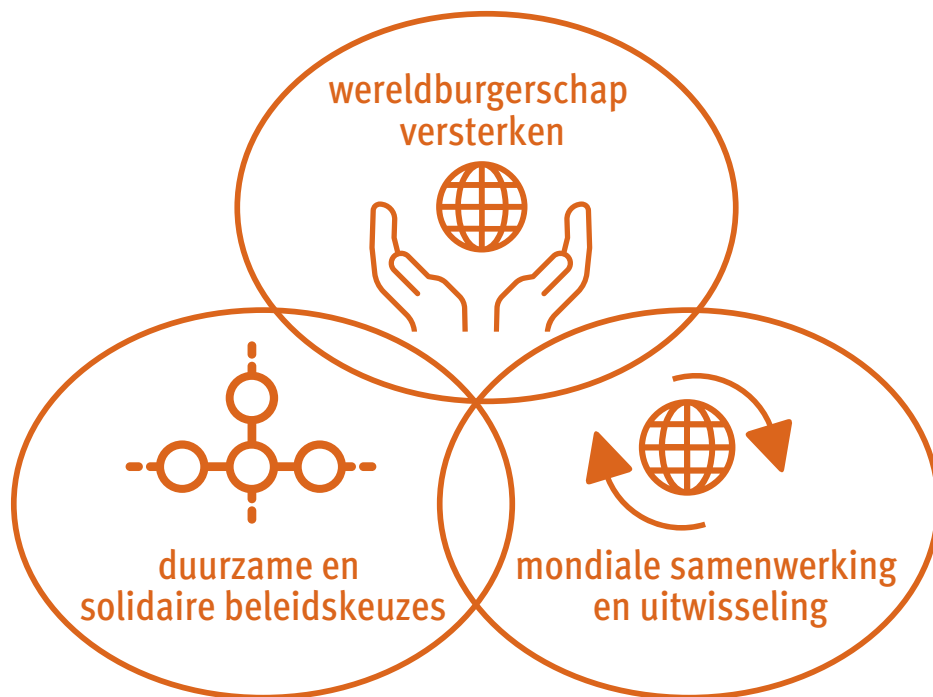
1. inleiding

1.1 jouw gemeente of stad als partner in mondiale solidariteit

België wil via zijn **mondiale samenwerking** bijdragen tot een duurzame en rechtvaardige wereld waarin iedereen in vrede, veiligheid en zonder armoede leeft. Daarvoor sluit het zich aan bij de internationale ontwikkelingsagenda (**Agenda 2030**) en de **duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)**.

Lokale besturen hebben een aanzienlijke impact op het behalen van de **SDG's** en dragen via hun beleid en acties in min of meerdere mate bij aan een duurzame en rechtvaardige wereld.

Een kwalitatief mondiaal beleid op lokaal vlak is opgebouwd uit 3 strategische luiken: het maken van duurzame en solidaire **beleidskeuzes**; het versterken van het **wereldburgerschap** in de gemeente of stad (via sensibilisering) en het inzetten op **mondiale samenwerking** en uitwisseling. Elk lokaal bestuur maakt uit in welke mate en hoe het zal inzetten op elk van deze strategische pijlers. Gemeentelijke mondiale initiatieven situeren zich vaak op meerdere van deze actieterreinen tegelijkertijd.

Hieronder een aantal voorbeelden, per strategische pijler.

1.1.1 duurzame en solidaire beleidskeuzes

- Bijdragen aan de realisatie van de **duurzame ontwikkelingsdoelstellingen** (de **SDG's**) die de lidstaten van de Verenigde Naties (VN) –waaronder België – hebben onderschreven. ([Duurzame ontwikkelingsdoelen \(SDG's\) | VVSG](#))
- Minstens 0,7% van het reguliere gemeentelijke/stedelijke budget aan mondiale solidariteit en/of internationale duurzame ontwikkeling besteden. ([Parlementaire resolutie voor 0,7% van het bni voor ontwikkelingssamenwerking | 11.11.11](#))
- Stimuleren van burgerparticipatie en het voorzien van voldoende werkingsmiddelen voor een adviesraad (bv. 'Gemeentelijke Raad voor Internationale Solidariteit'), werkgroepen of andere vormen van burgerbetrokkenheid rond mondiale solidariteit.
- Bijdragen aan rechtvaardige en solidaire beleidskeuzes op het Vlaams, Belgisch en internationaal niveau door organisaties te versterken die beleidsbeïnvloeding uitvoeren. Dit kan bv. via een jaarlijkse **nominatieve subsidie** aan 11.11.11, Amnesty International, Oxfam België, Human Rights Watch, ...
- Stimuleren van ecologisch en sociaal duurzame aankopen op lokaal niveau door voldoende budget te voorzien voor duurzame openbare aanbestedingen en de aankoop van ecologische en eerlijke producten.
- Kiezen voor een ethisch verantwoordelijk financieel beheer via ethisch bankieren, bewuste groene en sociale investeringen, het gebruik van weloverwogen financiële instrumenten.
- Stimuleren van intra-bestuurlijke samenwerking rond de realisatie van de **duurzame ontwikkelingsdoelstellingen** en mondiale solidariteit. Dit kan via het opzetten van intersectorale acties waarbij verschillende gemeentelijke diensten samenwerken (bv. bibliotheek, jeugd, welzijn, economie...), via vorming van personeel, enz.

1.1.2 wereldburgerschap versterken

- Informeren en sensibiliseren van inwoners rond thema's gelinkt aan de **duurzame ontwikkelingsdoelstellingen**. Daarvoor voldoende middelen voorzien binnen het meerjarenplan.
- Financieel, materieel en logistiek ondersteunen van plaatselijke verenigingen, scholen, ... die educatieve en sensibiliserende acties over mondiale thema's opzetten. Dit kan via een specifieke projectsubsidie of een **premie** voor activiteiten die inzetten op informeren, bewustwording en vorming rond **wereldburgerschap**. Het kan ook gaan om premies die dergelijke activiteiten promoten binnen het jeugdwerk, verenigingsleven, sociale economie, ... Naast financiële middelen kan het lokaal bestuur ook infrastructuur of bepaalde diensten (bv. communicatie, personeel, vrijwilligers, vervoer, ...) ter beschikking stellen van organisaties die lokale activiteiten opzetten ter versterking van het **wereldburgerschap**.
- Bevorderen dat alle diensten binnen de gemeenten (bv. jeugd, cultuur, economie, welzijn, bibliotheek, onderwijs, ...) werken aan de realisatie van de **duurzame ontwikkelingsdoelstellingen** binnen hun eigen beleids- en actiedomein via het voorzien van een budget daartoe. Bv. het cultuurcentrum krijgt een **premie** indien het voorziet in jaarlijkse programmering van minstens 2 activiteiten die gericht zijn op versterken van **wereldburgerschap** (lezingen, films, voorstellingen met inhoudelijke focus op internationale rechtvaardigheid/mondiale solidariteit).

1.1.3 mondiale samenwerking en uitwisseling

- Een mondiaal solidair samenwerkingsverband aangaan via een **stedenband** of door een partnerproject in het **Globale Zuiden** te ondersteunen. Hiervoor een specifieke doelstelling, actie en voldoende middelen (budget, personeel, etc....) opnemen binnen het meerjarenplan. In het kader van dit samenwerkingsverband kan ook financiële steun worden geboden aan lokale partners hier die kennis, ervaring en informatie willen uitwisselen met vergelijkbare partners daar, zoals scholen, kennisinstellingen, jeugdwerk,
- Een partnerschap aangaan met een Vlaamse, Belgische of andere partner (bv. 11.11.11, Broederlijk Delen, Rikolto, Provincie, Enabel, ...) ter ondersteuning van een samenwerkingsprogramma in het Globale Zuiden. Dit kan via het voorzien van een jaarlijks budget voor een **nominatieve subsidie** of een samenwerkings**convenant** voor de hele bestuursperiode.
- Het ondersteunen van lokale **burgerinitiatieven** (ook wel **4e pijlerorganisaties** genoemd) die mondiale solidariteit in de praktijk brengen via initiatieven in het Globale Zuiden. Een bijzondere aandacht kan daarbij uitgaan naar initiatieven van **diasporaverenigingen** in hun herkomstland.
- Jongeren en andere specifieke lokale doelgroepen aansporen om korte engagementen aan te gaan in het Globale Zuiden of in hun eigen lokale gemeenschap rond **mondiale samenwerking**. Dit kan worden ondersteund door middel van een financiële bonus of budget voor internationaal vrijwilligerswerk, enz.
- Solidair zijn met slachtoffers van klimaatrampen, oorlog, hongersnood of andere acute crisissituaties in landen met weinig financiële slagkracht door het voorzien van een budget voor **noodhulp** binnen het meerjarenplan. Voorzien dat budgetoverschotten van sectoriele diensten zoals vb. landbouw, economie en klimaat deels kunnen ingezet worden voor noodhulp en/of mondiale solidaire samenwerking.

1.2 jouw subsidiereglement als schakel van lokaal mondiaal beleid

1.2.1 het belang van lokale subsidies voor mondiale solidariteit

Een subsidie is een financiële bijdrage van een overheid of andere instantie als steun voor of stimulans van een bepaalde activiteit. Een subsidie is doorgaans bedoeld om een duidelijk omschreven project of activiteit te ondersteunen of te stimuleren. Subsidies zijn vaak eenmalig voor de duur van het project of de activiteit. In sommige gevallen kan die duurtijd verlengd worden. ([toelage / subsidie / premie | Vlaanderen.be](#))

Elk lokaal bestuur legt aan het begin van een nieuwe **legislatuur** de specifieke doelstellingen en activiteiten rond mondiale solidariteit vast binnen de meerjarenplanning. Daarin worden ook de jaarlijkse middelen (budget en personeel) toegekend om die te bereiken. Meer info daarrond vind je in de [Inspiratiegids lokaal mondiaal beleid in de beleids- en beheerscyclus](#) van de VVSG.

Ook al wordt niet alle lokale steun voor mondiale solidariteit noodzakelijkerwijs geregeld via een subsidiereglement, lokale subsidies blijven een belangrijk instrument om de mondiale solidariteit binnen de gemeente of stad te versterken.

De lokale besturen steunen op die manier acties die gericht zijn op mondiale **duurzaamheid** en rechtvaardigheid. Een analyse van 99 Vlaamse lokale subsidiereglementen die mondiale solidariteit willen bevorderen, toont aan dat lokale besturen voornamelijk de volgende subsidie-onderdelen reglementeren:

- ondersteuning van partners en projecten in het **Globale Zuiden**;
- **noodhulp**;
- sensibiliserings- en vormingsactiviteiten in de eigen gemeente rond mondiale solidariteit;
- **inleefreizen**, stages of vrijwilligerswerk in het Globale Zuiden;
- **werkingstoelagen** voor lokale organisaties of verenigingen die werken rond mondiale solidariteit;
- **nominatieve subsidies** voor organisaties die werken rond mondiale solidariteit.

Nieuwe reglementen hoeven zich daar natuurlijk niet tot te beperken. Andere bijkomende vormen van financiële ondersteuning zijn denkbaar, zoals: subsidies voor vrijwilligerswerk rond mondiale solidariteit in de stad of gemeente zelf; **premies** voor de aankoop of het gebruik van eerlijke en duurzame producten;

Voor veel lokale besturen is het subsidiereglement het belangrijkste instrument om hun mondiaal beleid in de praktijk te zetten en een netwerk uit te bouwen van lokale actoren die bezig zijn met mondiale thema's en acties. In onze superdiverse steden en gemeenten vergroten deze acties niet enkel de solidariteit met mensen ver weg maar versterken ze ook vaak de **sociale cohesie** binnen onze gemeenschappen.

Lokale partners zijn voor de realisatie van deze mondiale solidariteitsprojecten en activiteiten dikwijls aangewezen op **cofinanciering** vanuit publieke of private middelen. **Cofinanciering** vanuit het lokaal bestuur dient daarbij soms als hefboom voor het verkrijgen van meer substantiële financiering of een subsidie vanuit een ander bestuursniveau (bv. Provincie, Vlaanderen, België of EU).

1.2.2 waarom is een geschreven en goedgekeurd reglement belangrijk?

Een lokaal bestuur kan soms financiële steun bieden zonder dat daar een reglement voor aan de basis ligt. Zo zijn er bijvoorbeeld meer lokale besturen die bijdragen aan **noodhulp** en **humanitaire interventies** na rampen, dan dat er lokale subsidiereglementen voor noodhulp zijn.

Toch is het belang van een geschreven reglement dat door het lokaal bestuur werd goedgekeurd, niet te onderschatten. Het zorgt voor duidelijkheid, gelijkheid en gedragenheid. Een reglement bepaalt bijvoorbeeld wat verstaan wordt onder **noodhulp** (en wat niet). Het zorgt ervoor dat alle aanvragers beschikken over dezelfde informatie en voorwaarden. Het biedt rechtszekerheid aan zowel aanvragers als aan het bestuur: het maakt duidelijk

welke criteria gehanteerd worden en welke procedures gevolgd worden. Een goed opgesteld reglement biedt duidelijke richtlijnen en kan de subsidietoekenning efficiënter maken en de administratieve last verminderen. Een geschreven reglement helpt bij het prioriteren en verantwoorden van de besteding van publieke middelen. Het verhoogt de integriteit van het lokaal bestuur.

1.2.3 werk je één of meerdere reglementen uit?

Kies je beter voor één geïntegreerd reglement met verschillende onderdelen of toch voor verschillende aparte reglementen: één voor bv. projecten in het **Globale Zuiden**; een ander voor lokale acties in de gemeente; nog een ander voor **noodhulp**,...? Meerdere scenario's zijn mogelijk. Dit houdt in grote mate ook verband met de budgetgrootte en personeelsmiddelen die vrijgemaakt worden voor (één of meerdere) financiële steunmaatregelen voor mondiale solidariteit. Een groter budget verrechtvaardigt meer gedetailleerde en specifiekere bepalingen in een apart reglement.

Het 'Subsidiereglement Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking' van **Sint-Truiden** (2019)¹ regelt de subsidies voor mondiale samenwerking en inleefreizen in het **Globale Zuiden**, sensibilisering in de gemeente, werkingstoelagen voor verenigingen, alsook projecten voor vluchtelingen uit bepaalde gebieden in één geïntegreerd reglement. Het reglement geeft een indicatie wat betreft een percentuele verdeling van het totaalbudget. Maar het vermeldt ook dat de algemene vergadering van de gemeentelijke **mondiale raad** die onderlinge verhouding van de budgetverdeling kan wijzigen.

De stad **Waregem** heeft maar liefst 8 verschillende reglementen voor betoelaging van organisaties of activiteiten rond mondiale solidariteit: 1 voor kleinschalige projecten in het Zuiden; 1 voor sensibiliserende activiteiten rond mondiale thema's in de stad; 1 voor **noodhulp**; 1 voor werkingssubsidies voor campagnegerichte werkgroepen; 1 voor projecten inzake samenleven in diversiteit; 1 voor **inleefreizen** voor jongeren; 1 dat de erkenning van Noord-Zuid organisaties reglementeert en 1 dat de **werkingstoelagen** voor deze organisaties regelt.

Als je kiest voor verschillende reglementen, zorg dan dat er coherentie bestaat tussen de verschillende reglementen voor bv. projecten in het **Globale Zuiden**; activiteiten in de eigen gemeente; werkingsmiddelen voor lokale verenigingen; noodhulp; enz.

Hou ook rekening met het bestaan van andere subsidiereglementen van het lokaal bestuur die niet specifiek te maken hebben met mondiale solidariteit maar waar er wel raakvlakken en samenwerkingen mee mogelijk zijn. Vraag je bijvoorbeeld af hoe je kan samenwerken met de jeugddienst wanneer het gaat over een subsidie voor **inleefreizen** voor jongeren. Binnen welke dienst zit de opvolging van het subsidiereglement idealiter? Welke interne afspraken rond bevoegdheid en opvolging kan je daarrond maken?

Het is ook zeer effectief wanneer verschillende lokale subsidiereglementen elkaar versterken door middel van kruisverwijzingen. Bijvoorbeeld, het reglement rond mondiale solidariteit kan verwijzen naar een extra duurzaamheidssubsidie die de aanvrager kan verkrijgen voor het gebruik van ecologisch duurzame en eerlijke producten.

Misschien is het zelfs mogelijk alle subsidiereglementen van het lokaal bestuur te actualiseren en op elkaar af te stemmen binnen één groot revisieproces? Leg deze mogelijkheid voor aan de Algemeen Directeur of het managementteam van de stad/gemeente. Dit proces kan een aanzet zijn tot nauwere samenwerkingen tussen verschillende diensten, ambtenaren, beleidsmedewerkers, schepenen en raden.

Geef elk reglement in ieder geval een duidelijke structuur, een duidelijke titel en ondertitels. Een goede titel geeft de essentie weer van wat behandeld wordt. Titels kunnen eventueel ook in vraagvorm.

¹ In deze gids staan een aantal voorbeelden uit subsidiereglementen die in de loop van 2024 werden geanalyseerd. Het is mogelijk dat deze specifieke reglementen ondertussen herzien werden of zullen herzien worden in de huidige bestuursperiode. Dit neemt niet weg dat de voorbeelden verhelderend kunnen zijn.

Verschillende subsidiereglementen rond mondiale solidariteit van de stad **Hasselt** staan geformuleerd als antwoord op concrete vragen. Bij de subsidie voor mondiale sensibilisering beantwoordt het reglement volgende vragen: Wie kan een subsidie aanvragen? Waaraan moet jouw activiteit voldoen? Hoe verdeelt de stad Hasselt de subsidies? Hoe verloopt de aanvraag- en afhandelingsprocedure?

1.2.4 voor wie schrijf je het reglement?

Wie moet het reglement kunnen begrijpen en gebruiken? Voor wie is het bedoeld? Hou bij het schrijven in het achterhoofd: voor wie willen we deze financiële steunmaatregel toegankelijker maken? Jongeren? **Diasporagroepen**? En pas het taalgebruik aan dit doelpubliek aan.

Dikwijls zijn de subsidiereglementen geschreven in een juridisch-financiële taal die weinig lezers goed begrijpen. Gebruik bij het herschrijven van jouw reglement, een heldere, toegankelijke taal.

Soms kunnen begrippen niet duidelijk zijn of voor verwarring zorgen. De woorden **toelage**, subsidie en **premie** betekenen bv. allemaal ‘financiële bijdrage van een overheid of andere instantie als steun voor of stimulans van een bepaalde activiteit’. Toelage, subsidie en premie worden vaak naast en door elkaar gebruikt. Toch is er een nuanceverschil in de betekenis van elk². Zorg ervoor dat de niet zo alledaagse begrippen die (vaak) gebruikt worden in de reglementen voldoende verduidelijkt worden. Het is best dat je dit binnen het reglement zelf doet of in een verklarende woordenlijst in bijlage.

Je kan de kladversie van het reglement laten reviseren op ‘heldere taal’. Blijft het reglement na goedkeuring door het **college van burgermeester en schepenen** toch vooral juridisch van aard? Bekijk dan of het mogelijk is een toegankelijke vertaling te maken voor het breder publiek. Zorg ervoor dat zeker het aanvraagformulier eenvoudig en laagdrempelig is opgesteld.

1.2.5 wie kan jou ondersteunen bij het opstellen van een reglement?

Elk lokaal bestuur is uniek, dus vermijd het lukraak kopiëren van andere reglementen voor mondiale solidariteit. Denk ook goed na voordat je bepalingen overneemt uit reglementen van andere bestuursniveaus (zoals Vlaams, provinciaal) of van andere soorten organisaties (zoals nationale **ngo's** voor mondiale samenwerking). De doelstellingen kunnen namelijk sterk verschillen, gericht zijn op een ander type doelgroep, andere financieringsmodaliteiten hebben en variëren in ondersteuningsmogelijkheden.

Als de aanvraagvoorwaarden, toekenningscriteria of verantwoordingsvereisten voor een jaarlijks subsidiebedrag van 200 euro versus 2.000 euro, 20.000 euro of 200.000 euro hetzelfde zouden zijn, kan je je vragen stellen bij de wenselijkheid, doeltreffendheid en haalbaarheid daarvan. Laat je dus inspireren door voorbeelden maar vertaal deze naar een aanpak die werkt voor jouw stad of gemeente.

Bij het opstellen van een subsidiereglement is het raadzaam om externe ondersteuning in te schakelen. Minimaal kan je het voorstel tot nieuw reglement laten nalezen door externen. Neem contact op met jouw provincie om te zien of zij ondersteuning kunnen bieden bij het schrijven of herwerken van een subsidiereglement. Voor de reglementen ter ondersteuning van lokale burgerinitiatieven kan je ook beroep doen op de expertise van het [4de pijlersteunpunt van 11.11.11](#).

Wil je werken aan een reglement dat geschreven is in een heldere en toegankelijke taal? [Collectief Duidelijk](#) herschrijft, traint en coacht in duidelijke taal. Online ondersteuning vind je op [Test het leesniveau](#) en op [Is het B1?](#) Je kan ook aan Chat GPT of aan Copilot vragen om een bepaalde zin of stuk tekst te herschrijven op **taalniveau B1**.

² In de verklarende woordenlijst achteraan de gids worden de verschillende termen en hun nuances verduidelijkt.

2. bouwstenen van het reglement

2.1 welke info bevat een goed subsidiereglement?

Een duidelijk subsidiereglement voor mondiale solidariteit biedt een antwoord op de volgende vragen:

- Wat is het doel van de ondersteuning? Waartoe dient de ondersteuning? **(Doelstelling)**
- Hoeveel zet je in op wat? **(Verdeling van de beschikbare middelen)**
- Wat is het maximaal subsidiebedrag dat kan aangevraagd en toegekend worden? **(Subsidiebedrag)**
- Wie kan de ondersteuning aanvragen? **(Aanvragers)**
- Waar kijkt de jury naar bij de beoordeling van de aanvraag? **(Toekenningscriteria)**
- Stelt het lokaal bestuur bepaalde geografische beperkingen in voor de uitvoering van gesubsidieerde projecten of activiteiten? **(Geografische restricties)**
- Hoe vraag je de subsidie aan en wanneer? **(Aanvraagprocedure)**
- Hoe wordt de aanvraag behandeld? Door wie? In welke termijn? **(Toekenningsprocedure)**
- Wat verwacht het lokaal bestuur op vlak van verslaggeving en verantwoording? Hoe en tegen wanneer? **(Verantwoordingsprocedure)**

Wanneer je een omvattend reglement uitwerkt voor verschillende subsidie-onderdelen, kan je bepaalde informatie die geldt voor alle onderdelen opnemen in een algemeen hoofdstuk. Andere bepalingen kan je specificeren per subsidie-onderdeel

2.2 doelstelling: wat wil je bereiken met de ondersteuning?

2.2.1 doelstelling - algemeen

De basisvraag van elk subsidiereglement is: wat wil je daar als lokaal bestuur mee bereiken? 'Projecten of organisaties financieel ondersteunen' is geen doelstelling op zich. Waar wil je als bestuur aan bijdragen door het toekennen van financiële ondersteuning? Het antwoord op die vraag is het fundament van jouw subsidiereglement. Vlaamse reglementen die een (algemene) doelstelling formuleren, vermelden dat ze met de financiële ondersteuning:

- uitvoering willen geven aan het **lokaal mondiaal beleid**;
- de **duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)** willen helpen realiseren;
- het belang van wereldd solidariteit en/of mondiale rechtvaardigheid willen onderschrijven;
- in hun gemeente of stad het draagvlak van en voor internationale solidariteit willen verbreden en/of **werelddburgerschap** willen bevorderen.

De doelstelling van het subsidiereglement vertaalt de lokale visie op **mondiale samenwerking**, de rol daarin van lokale besturen en andere partners, zoals de lokale **burgerinitiatieven**. Denk dus na over de visie en doelstelling achter de subsidie en wees je bewust van het begrippenkader dat je daarbij hanteert. Achter de woorden schuilt immers een visie op **mondiale solidariteit**.

Het Subsidiereglement Wereldraad **Hooglede** (2023) begint het reglement met het beschrijven van de visie in art. 1. Daarin geeft het bestuur aan dat het essentieel is *‘dat mensen en verenigingen toegang krijgen tot correcte informatie, om ze aan te moedigen tot deelname aan activiteiten zodat op die manier een deur geopend wordt om ze actief te laten meedenken over oplossingen voor de Noord-Zuidproblematiek en duurzame ontwikkeling’*.

*‘Initiatieven van Gentse verenigingen stimuleren en versterken die een bijdrage leveren aan mondiale solidariteit en rechtvaardigheid. Subsidiering van initiatieven in het kader van ontmoeting, dialoog, samenwerking tussen Gentse vereniging(en) en samenwerkingspartner(s) in het **Globale Zuiden**, die bijdragen aan duurzame veranderingen in het Globale Zuiden én die Gentenaars informeren, sensibiliseren of activeren hierover en/of over thema's die hiermee verband houden’*. (Gent, 2023)

11.11.11. pleit voor een **mondiale samenwerking** die gebaseerd is op een mensenrechtenbenadering, het veranderen van ongelijke internationale machtsverhoudingen, het bevorderen van solidariteit i.p.v. liefdadigheid, een gedekoloniseerde en lokaal gecoördineerde aanpak van projecten, aandacht voor gelijkwaardigheid in de diversiteit...

Wil je als bestuur hetzelfde bereiken door projecten van lokale **burgerinitiatieven** in het **Globale Zuiden** te subsidiëren als door humanitaire crisisinterventies te ondersteunen als door plaatselijke verenigingen te subsidiëren die activiteiten rond wereldburgerschap in de gemeente organiseren? Verduidelijk, waar nodig en relevant, de specifieke doelstelling voor elke van deze financiële steunmaatregelen. Kijk daarbij ook naar de jaarlijkse budgetten die je daarvoor vrijmaakt om een realistische doelstelling te kunnen formuleren.

2.2.2 doelstelling - mondiale samenwerking

Voorbeelden van mogelijke doelstellingen zijn:

- Solidaire samenwerking van **burgerinitiatieven** uit de gemeente/stad met non-profit-organisaties in het **Globale Zuiden** waarden en lokaal in de kijker zetten om zo het lokaal draagvlak voor mondiale solidariteit te vergroten.
- Bijdragen aan de realisatie van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen in landen van het **Globale Zuiden** via het ondersteunen van internationale samenwerkingsprogramma's van erkende **ngo's**.

Het 'Toelagereglement organisaties of verenigingen voor het ondersteunen van projecten in het Zuiden' (2019) van **Oostkamp** formuleert impliciet een doelstelling door het reglement te kaderen binnen de **beleidsvisie** van het lokaal bestuur. *‘De Oostkampse organisaties of verenigingen voor het ondersteunen van projecten in het Zuiden zijn en blijven een belangrijke partner van de gemeente in het opbouwen en onderhouden van het sociale weefsel. De krachtlijnen van Visie Oostkamp 2030 benadrukken dit extra via de kernbegrippen ‘verbondenheid’, ‘betrokkenheid’ en ‘toegankelijkheid’*.

2.2.3 doelstelling - noodhulp

Bespreek welk type van nood- of crisissituaties, welke regio's of doelgroepen het lokaal bestuur prioritair wil ondersteunen. Voorbeelden van mogelijke doelstellingen zijn:

- Solidair zijn met slachtoffers van rampen en noodsituaties in landen in het **Globale Zuiden**.
- Solidariteit betuigen met bevolking uit armere regio's in het **Globale Zuiden** die zich in een crisissituatie bevinden ten gevolge van de klimaatverandering.

Het reglement van de stad **Mechelen** voor humanitaire **noodhulp** (2024) formuleert als finaliteit van de financiële hulpverlening het *'bijdragen aan mondiale solidariteit en het bevorderen van gemeenschappelijke verantwoordelijkheid'*.

2.2.4 doelstelling - sensibilisering

Rond welke aspecten van **wereldburgerschap** wil je als lokaal bestuur prioritair sensibiliseren en een groter bewustzijn creëren? Gebruik je de **duurzame ontwikkelingsdoelstellingen** als kapstok om meer mondiaal bewustzijn te stimuleren? Zet je als Faire Gemeente vooral het belang van een duurzame en eerlijke wereldeconomie in de kijker? Sensibiliseer je rond de mondiale implicaties en verantwoordelijkheden rond klimaatverandering?

Welk publiek wil je als lokaal bestuur bereiken? Wil je **wereldburgerschap** breed promoten onder de lokale bevolking? Of heb je vooral een bepaald deelpubliek voor ogen, zoals scholen, jeugdbewegingen, lokale economische spelers en ondernemers ...?

Voorbeelden van mogelijke doelstellingen zijn:

- Burgers bewustmaken van mondiale uitdagingen en hun solidaire betrokkenheid met de wereld, binnen en buiten de gemeente, verhogen door middel van informatieve, educatieve en interculturele activiteiten.
- Bijdragen aan mondiaal burgerschap binnen de gemeente, met nadruk op scholen en jeugdbewegingen, in het kader van de realisatie van de **duurzame ontwikkelingsdoelstellingen**.
- Het bewustzijn rond mondiale verhoudingen en uitdagingen vergroten bij de inwoners van de gemeente, met het oog op een meer solidaire samenleving.

Het subsidiereglement 'Mondiale Sensibilisering' (2022) van **Hasselt** heeft een duidelijke doelstelling geformuleerd: bewustzijn rond mondiale verhoudingen en uitdagingen vergroten bij de Hasselaren, met het oog op een meer solidaire samenleving. Bij het aangeven van de toekenningscriteria wordt nog eens herhaald dat *'de hoofddoelstelling is om de Hasseltse bevolking bewust of gevoelig te maken voor een bepaald mondiaal probleem of thema'*.

Geraardsbergen (2021): *'het sensibiliseren, informeren van de bevolking rond thema's die betrekking hebben op internationale solidariteit, Noord-Zuid thematiek, de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, fair trade, korte keten en die aansluiten bij de doelstellingen van ontwikkelingssamenwerking'*.

2.2.5 doelstelling - inleefreizen & vrijwilligerswerk

Met welk doel wil je burgers aanmoedigen om deel te nemen aan mondiale uitwisseling of vrijwilligerswerk in het **Globale Zuiden**? Beperk je de steun voor een bepaalde doelgroep of niet? Met welk doel voor ogen?

Bedenk daarbij dat niet elke vorm van vrijwilligerswerk door de ontvangende landen en partners positief wordt ervaren. Soms legt de begeleiding van vrijwilligers bijkomende en onbetaalde werklust op de schouders van de partners in het **Globale Zuiden**. Niet elke vorm van ongeschoold vrijwilligerswerk is ethisch correct³. De meerwaarde van **inleefreizen** en vrijwilligerswerk in het **Globale Zuiden** ligt dikwijls eerder hier dan daar. Wees je daarvan bewust en vergoed op een eerlijke manier de kosten en lasten die de begeleiding van vrijwilligerswerk meebrengt, aan de partners in het **Globale Zuiden**.

3 Nederland ontmoedigt bv. vrijwilligerswerk in weeshuizen en met kinderen. Organisaties zoals Kerk in Actie en het Better Care Network Netherlands hebben campagnes gelanceerd om bewustwording te creëren over de negatieve gevolgen van vrijwilligerswerk in weeshuizen. Ze benadrukken dat tijdelijke vrijwilligers vaak meer kwaad dan goed doen, omdat ze hechtingsproblemen en trauma's bij kinderen kunnen veroorzaken

Mogelijke doelstellingen zijn:

- Stimuleren van actief burgerschap bij jongeren. Door jongeren actief te betrekken bij internationale projecten leren ze over mondiale vraagstukken en nemen ze actief deel aan internationale solidariteit.
- Bevorderen van cultureel begrip en interculturele vaardigheden bij jongeren: door jongeren de kans te geven om andere culturen te ervaren, leren ze op een positieve manier omgaan met diversiteit en verschillende levenswijzen.

Met de 'toelage ter ondersteuning van stage en vrijwilligerswerk van korte duur in het kader van internationale solidariteit' (2024) wil de stad **leper** 'een financiële en morele ondersteuning bieden aan individuele leperlingen die deelnemen aan een project in een land dat voorkomt in één van de vier categorieën van de **DAC List of ODA Recipients**. Internationale projecten kunnen een gunstige invloed hebben op de manier waarop internationale solidariteit wordt gepercipieerd en kunnen bijdragen tot een groter draagvlak voor het stedelijke beleid'.

De toelagen voor **inleefreizen** en stages voor jongeren binnen het 'Toelagereglement ontwikkelingssamenwerking' van **Zwijndrecht** (2023) wil jongeren die deelnemen aan een **inleefreis** of stage in een derdewereldland ervaringen laten opdoen die zij, eens terug in België, kunnen omzetten in een engagement in sociale organisaties.

Afhankelijk van de doelstelling, kan je ook nadenken over de mogelijkheid om subsidies te voorzien voor vrijwilligerswerk (van jongeren) rond mondiale solidariteit in de gemeente/stad zelf. Het kan een manier zijn om nieuwe en jonge vrijwilligers aan te trekken voor de werking rond mondiale solidariteit in de stad of gemeente.

2.2.6 doelstelling - werkingstoelagen

Wat wil je precies bereiken met het financieel ondersteunen van de werking van bepaalde organisaties en verenigingen in de gemeente? Wat is het achterliggende doel van deze ondersteuning? Mogelijke doelstellingen zijn:

- Versterken van lokale betrokkenheid bij mondiale duurzame en rechtvaardige ontwikkeling: bevorderen van actieve deelname van lokale verenigingen aan mondiale solidariteitsinitiatieven om zo een gevoel van verbondenheid rond en verantwoordelijkheid voor wereldwijde kwesties te stimuleren.
- Educatie en bewustwording: verhogen van het bewustzijn en de kennis over mondiale uitdagingen zoals klimaatverandering, armoede en mensenrechten onder de inwoners van de gemeente. Dit kan door organisaties te ondersteunen die daar lokaal op inzetten door middel van workshops, lezingen en campagnes.

Het reglement van **Hoeilaart** wil met de **werkingstoelagen** *‘de werking van de raad verder uitbouwen en als actieve partner in de realisatie van de doelstellingen rond ontwikkelingssamenwerking en lokaal mondiaal beleid (laten) optreden’*.

2.2.7 doelstelling - nominatieve steun

Wat hoop je als bestuur te bereiken of waar wil je toe bijdragen door één of meerdere organisaties jaarlijks te ondersteunen met een **nominatieve subsidie** of **toelage**? En hoe past dit binnen het **lokaal mondiaal beleid** van jouw gemeente? Voorbeelden van mogelijke doelstellingen zijn:

- Met de jaarlijkse **nominatieve subsidie** wil het lokaal bestuur de plaatselijke wereldwinkel stimuleren om zijn rol als aanjager van een lokale en internationale ecologisch duurzame en eerlijke economie te blijven spelen. Ook wil het de rol van de plaatselijke wereldwinkel en de vrijwilligers erkennen in behalen en behouden van de titel van Faire Gemeente.
- De gemeente kent de Vlaamse koepelorganisatie 11.11.11 jaarlijks een **nominatieve subsidie** toe zodat de koepel haar rol op vlak van beleidsbeïnvloeding op verschillende niveaus kan blijven opnemen en een breed netwerk aan organisaties die actief zijn rond **mondiale samenwerking** kan blijven ondersteunen.

Merelbeke expliciteert de doelstelling achter de nominatieve steun die het bestuur geeft aan de plaatselijke Oxfam Wereldwinkel. Het bestuur argumenteert dat het belangrijk is dat *‘de Wereldwinkel zijn rol als aanjager kan blijven spelen in Merelbeke’* dat een Faire Gemeente⁴ is. Er wordt ook gewezen op het niet-commerciële karakter, de vrijwilligersinzet en de beperkte omzet van de winkel. Daartegenover wordt wel een deelname aan de **mondiale raad** en aan gemeentelijke activiteiten verwacht, alsook verslagen van vergaderingen, activiteiten- en financieel jaarverslag, publicaties, huurovereenkomst, medewerkerslijst en vormingsattesten.

2.3 hoeveel zet je waarop in? - verdeling van de beschikbare middelen

Dit hangt af van het belang dat je als bestuur hecht aan de verschillende doelstellingen op het vlak van mondiaal beleid en van het financieel engagement van het lokaal bestuur m.b.t. mondiale solidariteit.

⁴ In het reglement wordt nog gesproken van een Fairtrade Gemeente maar sinds 2022 wordt de term ‘Fairtrade Gemeente’ vervangen door ‘Faire Gemeente’. Deze naamsverandering markeert een bredere focus op lokale, ecologische en eerlijke handel, terwijl de kernwaarden van eerlijke handel behouden blijven.

Zorg in ieder geval voor realistische jaarlijkse budgetten in functie van de vooropgestelde doelstellingen. Zorg ook voor voldoende personeelsinzet voor opvolging en begeleiding. Soms hebben lokale organisaties daar evenveel of meer aan dan aan (beperkte) financiële steun.

Indien je kiest als lokaal bestuur om verschillende soorten financiële ondersteuning voor verschillende doeleinden (bv. noodhulp, steun aan projecten en initiatieven in het **Globale Zuiden**, werken aan **wereldburgerschap** in de gemeente, werkingsmiddelen voor verenigingen,...) op te nemen in één geïntegreerd reglement, dan is het aan te raden om op voorhand na te denken over een financiële verdeelsleutel tussen de verschillende types van subsidies.

Het is daarbij niet altijd noodzakelijk reeds absolute bedragen vast te zetten per subsidie-onderdeel. Maar het kan een voordeel zijn om een proportioneel percentage van het beschikbare jaarlijkse budget voor mondiale solidariteit toe te wijzen aan elk subsidie-onderdeel. Zo kan je een minimum of maximum percentage bepalen van het beschikbare jaarbudget voor mondiale solidariteit dat naar **noodhulp** gaat, samenwerking in het **Globale Zuiden**, bewustmaking in de gemeente, enz.

In het gemeentelijk budget van **De Pinte** werd⁵ een bedrag voorzien voor de subsidies rond internationale solidariteit. Die werd vervolgens verdeeld via de sleutel: 15 % voor de **werkingstoelagen** van de leden van de **mondiale raad** met lokale werking; 50% voor educatieve/sensibiliserende initiatieven of fondsenwerving in de gemeente; 15% voor initiatieven voor internationale solidariteit; 10% voor **inleefreizen** van vrijwilligers; 10% voor nominatieve bijdragen. De fondsen voor **noodhulp** zaten hier niet inbegrepen. Die stonden begroot op een andere budgetlijn binnen het gemeentelijk meerjarenplan.

Denk ook na over de bestemming van restbedragen. Wat gebeurt er met budget dat niet besteed werd? Ook de toekenning of herverdeling van restbedragen verloopt idealiter op basis van duidelijke criteria die ervoor zorgen dat de herbestemde middelen bijdragen aan de doelstellingen van het **lokaal mondiaal beleid**.

2.4 hoe bepaal je de hoogte van het bedrag dat je toekent?

2.4.1 subsidiebedrag - algemeen

Neem voor de duidelijkheid exacte maximum-subsidiebedragen op in het reglement. Maak daarbij een duidelijk onderscheid tussen het (totaal) beschikbaar jaarlijks budget voor een bepaald reglement-onderdeel (bv. vrijwilligerswerk of **noodhulp**) en het maximum bedrag waarop een aanvrager aanspraak kan maken. Dit is belangrijk voor de transparantie en schept ook duidelijke verwachtingen.

Hoe bepaal je het bedrag van de financiële steun (per aanvrager)? Ook dat is weer gelinkt aan de doelstelling van het reglement(onderdeel). Wanneer de belangrijkste doelstelling is om de werking van zoveel mogelijk lokale organisaties rond mondiale solidariteit te ondersteunen, kan je eerder kiezen voor (veel) kleine bedragen. Wanneer de voornaamste doelstelling is om zoveel mogelijk inwoners van de gemeente/stad te sensibiliseren rond een afgebakend thema in een bepaalde periode, kies je misschien beter voor het ondersteunen van een sterk gespecialiseerde organisatie via één groter subsidiebedrag.

Vanuit de eerste redenering beslissen een aantal lokale besturen het jaarlijks budget forfaitair en evenredig te verdelen onder het aantal goedgekeurde aanvragen, zonder rekening te houden met grootte, inzet of behaalde resultaten van de organisatie. Maar is dit wel de meest efficiënte manier om de lokale doelstellingen op vlak van mondiale solidariteit te behalen?

Het werken met een vaste basis-**toelage** en aanvullende **premies** (momenteel in sommige reglementen ook 'bijkomende toelagen' genoemd) kan hierbij een oplossing bieden. Je kan ook werken met een puntensysteem dat punten toekent op basis van een aantal duidelijke criteria.

⁵ De gemeente fuseerde begin 2025 met Nazareth tot Nazareth-De Pinte. Het subsidiereglement zal dus herzien dienen te worden.

Hasselt werkt op basis van een duidelijk puntensysteem. De aanvragen worden getoetst aan 10 criteria: 5 organisatorische en 5 inhoudelijke. Voor elk criterium kan maximaal 2 punten toegekend worden, tot een eindtotaal van maximum 20 punten. De verdeling van de totale subsidiepot wordt bepaald door een weging van de eindscores.

Vraag je als lokaal bestuur dat de aanvrager een minimaal percentage van het noodzakelijke budget inbrengt via eigen fondsen of via **cofinanciering**? In welke gevallen wel en in welke gevallen niet? In het geval van projectsubsidies kan dit aangewezen zijn om eenzijdige financiële afhankelijkheid te vermijden en **financiële duurzaamheid** bevorderen. Het is dan nuttig om bij de aanvraag het totale projectbudget op te vragen, inclusief en met duidelijke aanduiding van de **cofinanciering**.

2.4.2 subsidiebedrag - mondiale samenwerking

Het maximumbedrag dat lokale besturen toekennen aan lokale **burgerinitiatieven** ter ondersteuning van een project in het **Globale Zuiden** is vaak beperkt. De analyse toont aan dat de mediaan 1000 euro is, d.w.z. dat de helft van de bestudeerde reglementen (met info over maximumbedrag voor mondiale projecten) maximum 1000 euro of minder per subsidieaanvraag toekent. De maximumbedragen variëren tussen de 250 euro en de 7.000 euro.

Bij beperkte bedragen horen idealiter beperkte voorwaarden, toekenningscriteria en verantwoordingseisen. Bij hogere subsidiebedragen hoort een afgelijnd projectplan met vooropgestelde resultaten, activiteiten, begunstigen en een duidelijk budget met welbepaalde kostenrubrieken. In dit geval is het aan te raden na te denken over het maximaal percentage van het totale projectbudget dat je als lokaal bestuur wil bijdragen en hoelang (hoeveel jaren na elkaar) je eenzelfde project financieel wil ondersteunen.

Het reglement van **Schoten** bevat een hele resem aan inhoudelijke criteria, maar de subsidiebedragen die hiertegenover staan, zijn ook de moeite. Afhankelijk van de mate waarin de subsidieaanvragen beantwoorden aan de subsidiecriteria, kan men een subsidiebedrag tussen 1.500 en 7.000 euro per project ontvangen.

Door een maximum percentage van cofinanciering aan te duiden, geef je aan dat het project ook moet kunnen rekenen op andere financieringsbronnen. Door een maximum aantal jaren ondersteuning voorop te stellen, geef je een duidelijk perspectief aan de partner en vraag je te werken aan **financiële duurzaamheid** en diversifiëring. Op die manier vermijd je totale financiële afhankelijkheid van het project van de gemeentelijke subsidie. Indien het project meerdere jaren na elkaar een subsidie kan krijgen, is het ook zinvol na te denken over een afbouwende financiële bijdrage vanuit de gemeente.

2.4.3 subsidiebedrag - noodhulp

De gemeentelijke reglementen leggen maximumbedragen vast tussen 500 euro en 6.000 euro per jaar voor een organisatie en tot 25.000 euro voor een **consortium**. De mediaan ligt op 1.500 euro per organisatie. Vind je het belangrijk om als lokaal bestuur solidair te zijn in internationale crisissituaties? Dan is het aan te raden te bepalen hoeveel budget je daarvoor jaarlijks minimaal wil vrijmaken. Dit kan een absoluut bedrag zijn of een percentage van een bepaalde kredietlijn.

Dient dit bedrag exclusief te komen van het budget voor mondiale solidariteit? Of kunnen andere lokale sectorale actieplannen (en budgetten) ook een bedrag reserveren voor solidaire internationale **noodhulp**? Kan een deel van de budget-overschotten jaarlijks gereserveerd worden voor internationale **noodhulp**, **humanitaire hulp** en eventueel heropbouw?

Om te voorkomen dat het volledige budget voor mondiale solidariteit wordt besteed aan internationale crisisinterventies, kan er voor gekozen worden om een minimum percentage te reserveren voor andere vormen van ondersteuning, zoals sensibilisering, **mondiale samenwerking** en **werkingstoelagen** voor verenigingen.

2.4.4 subsidiebedrag - sensibilisering

De maximum bedragen voor sensibilisering variëren tussen 75 euro en 2.650 euro per jaar. Het mediaan bedrag voor sensibilisering is 500 euro per aanvraag, per jaar.

Hier gelden gelijkaardige bedenkingen als bij internationale projecten: bij beperkte bedragen horen beperkte en eenvoudige voorwaarden, criteria en verantwoordingseisen. Bij hogere subsidiebedragen kunnen de vereisten in verhouding uitgebreider en gedetailleerder zijn.

Afhankelijk van de specifieke doelstellingen die het lokaal bestuur vooropstelt, kunnen een aantal subsidies ook 'cumulatief' ingezet worden. Zo kan een organisatie bv. een subsidie krijgen voor het organiseren van een activiteit rond mondiale solidariteit voor een minimum aantal inwoners. Daarnaast kan er een extra **premie** worden toegekend voor het gebruiken van eerlijke en duurzame producten tijdens de activiteit.

Het **Gents** reglement ter ondersteuning van initiatieven voor mondiale solidariteit (2023) bepaalt dat de kosten voor drank & catering niet op de subsidie verhaald kunnen worden, behalve in het geval van fairtrade producten. Voor het gebruik daarvan kan de subsidie-aanvrager tot 250 euro extra **premie** bekomen (tot maximum 50% van de ingediende kosten voor deze producten).

2.5 wie kan de subsidie aanvragen?

2.5.1 aanvragers - algemeen

Voor wie je de subsidie open stelt, staat in relatie met de doelstelling die je vooropstelde (zie hoofdstuk 2.2.).

In sommige gemeenten is het een voorwaarde dat de aanvrager lid is van de **mondiale raad**. Stel jezelf de vraag of het beperken van de financiële steun tot enkel de actieve leden van de mondiale raad jouw doelstelling dient, of niet. Vraag je ook af welke nieuwe spelers of actoren je graag wil motiveren om zich in te zetten rond mondiale solidariteit en **wereldburgerschap** in jouw stad/gemeente (bv. diaspora-verenigingen, jeugdbewegingen, lokale ondernemers, ...).

In welke mate moet de aanvrager van een subsidie formeel georganiseerd zijn? Stel je de subsidie enkel open voor erkende organisaties en vzw's? Of ook voor **feitelijke verenigingen** en particulieren? Koppel de voorwaarden op vlak van organisatiegraad van de aanvrager aan de doelstelling van de subsidie en de grootte van het subsidiebedrag. Hoe ambitieuzer de doelstelling en hoe groter de financiële bijdrage van de gemeente, hoe meer voorwaarden je kan stellen aan de aanvrager. Zorg voor een realistisch en efficiënt evenwicht.

Overweeg of het, met het oog op het doel, noodzakelijk is dat de aanvrager zijn domicilie of maatschappelijke zetel in de gemeente/stad heeft. Misschien is het voldoende als de aanvrager actief bijdraagt aan mondiale solidariteit binnen de gemeente of stad?

Temse (2022) stelt de **werkingstoelagen** open voor verenigingen actief in Temse of projecten die actief gesteund worden door een individu of groep in Temse.

In de stad **Ieper** kan iedereen **SDG**-thema's en projecten van **ngo's** voorstellen aan de dienst Internationale Solidariteit binnen het reglement 'Toelage ter ondersteuning van projecten van ngo's voor internationale solidariteit'. Binnen het 'Reglement erkenning en subsidiëring lokale verenigingen internationale solidariteit', kunnen enkel de erkende verenigingen een subsidie aanvragen voor een project in het **Globale Zuiden**.

2.5.2 aanvragers - mondiale samenwerking

Kijk eerst naar de doelstelling die je formuleerde. Wat verwacht je als lokaal bestuur van de subsidie-aanvrager m.b.t. het project in het **Globale Zuiden**? Wil je dat die vooral een rol opneemt m.b.t. opvolging van het project en verantwoording van de subsidies? Of verwacht je eerder dat de aanvrager de samenwerking en communicatie tussen de verschillende partners faciliteert? Of dat die over het project en de mondiale samenwerking sensibiliseert binnen de gemeente?

Lokale besturen eisen dikwijls dat de aanvrager zijn domicilie of maatschappelijke zetel in de gemeente heeft, om te vermijden dat verenigingen niet kunnen gaan 'subsidie-shoppen' bij verschillende lokale besturen.

Lokale besturen kun er echter ook bewust voor kiezen om een mondiaal project van een aanvrager met domicilie of zetel in een andere gemeente of stad te ondersteunen. Dit kan het geval zijn als dit de mogelijkheid tot intergemeentelijke samenwerking verhoogt. Of als het de lokale impact verhoogt van een project in een gebied of land waarmee het bestuur reeds banden heeft. Of als het aanzet tot sensibilisering in de eigen gemeente of stad.

Berlare maakt een onderscheid voor ondersteuning van structurele programma's enerzijds, en projecten in het **Globale Zuiden**, anderzijds. Aanvragers voor ondersteuning van structurele programma's dienen aangebracht te worden door een lid van de **mondiale raad** of door het gemeentebestuur. Ze dienen een link te hebben met een erkende koepelorganisatie of internationaal georganiseerde hulporganisatie. Voor de ondersteuning van projecten met een link met Berlare, dient de aanvrager minstens 1 jaar lid te zijn van de mondiale raad en min. 50% van de vergaderingen te hebben bijgewoond.

2.5.3 aanvragers - noodhulp

Lokale besturen staan soms onder druk om fondsen voor **noodhulp** en internationale crisisinterventies exclusief te kanaliseren via de lokale **4^e pijlerorganisaties** met projecten in het **Globale Zuiden**. Maar het is verstandig op voorhand eens goed na te denken welke hulp best via welk type van organisatie kan gekanaliseerd worden.

Bij grote rampen, zoals aardbevingen en overstromingen, en bij intense langdurige conflicten, zijn grote internationale organisaties vaak beter uitgerust om effectief te reageren. Ze bieden volgende voordelen:

- Schaal en middelen: ze hebben vaak toegang tot aanzienlijke financiële middelen en uitgebreide netwerken, waardoor ze snel en effectief kunnen reageren op grootschalige rampen.
- Ervaring en expertise: ze hebben vaak jarenlange ervaring en expertise opgebouwd rond noodhulpverlening in diverse contexten en kunnen complexe logistieke operaties uitvoeren.
- Internationale aandacht: hun betrokkenheid kan meer internationale aandacht en steun genereren voor een crisis.
- Coördinatie: ze kunnen goed coördineren met andere internationale, nationale en lokale organisaties en zo duplicatie van inspanningen voorkomen en de hulp efficiënter maken.

Voor het oplossen van kleinschaligere, lokale problemen of in situaties waar een diepgaand begrip van de lokale context cruciaal is, kunnen lokale burgerinitiatieven efficiënter zijn. Zij bieden volgende voordelen:

- Lokale kennis: ze hebben een diepgaand begrip van de lokale context en noden waardoor ze gericht en passender hulp kunnen bieden.
- Flexibiliteit en snelheid: ze kunnen meestal ook snel reageren en zich aanpassen aan de veranderende omstandigheden zonder dat ze door bureaucratie worden vertraagd.
- Lokale betrokkenheid: ze bevorderen de participatie van de gemeenschap wat kan bijdragen aan een duurzamer herstel.
- Toegankelijkheid: ze kunnen afgelegen of gevaarlijke gebieden bereiken die soms moeilijker toegankelijk zijn voor grotere organisaties.

Zeker bij het bieden van **humanitaire hulp** in de (lange) heropbouwfase na de ramp, spelen lokale organisaties een belangrijke rol. Deze laatste kunnen ook via de subsidies voor projecten in het **Globale Zuiden** ondersteund worden.

De stad **Gent** (2015) geeft **noodhulp** aan Belgische rechtsverenigingen of rechtspersonen met een eigen werking in Gent die ervaring met noodhulp hebben en beschikken over eigen financiële middelen om snel te reageren. Het kan ook gaan om een partnerorganisatie in het Globale Zuiden die acute noodhulp verleent en daarvoor beschikt over de vereiste technische en operationele capaciteiten. De organisatie moet een sterke lokale verankering in de getroffen regio hebben. Politieke organisaties kunnen geen subsidies voor noodhulp ontvangen.

2.5.4 aanvragers - sensibilisering

Is het achterliggende doel van deze subsidie de verbreding van het lokaal draagvlak voor mondiale solidariteit? Overweeg dan om de ondersteuning ook toegankelijk te maken voor organisaties en verenigingen die, hoewel ze geen vestiging of domicilie binnen de gemeente hebben, wel activiteiten organiseren rond mondiale solidariteit in de gemeente.

Het reglement van **Tielt** (2022) stelt de subsidie ook open voor niet-Tieltse organisaties. De aanvrager is een organisatie die in Tielt zijn zetel heeft; een organisatie waarvan het merendeel van de actieve leden Tieltenaren zijn; of een niet-Tieltse organisatie die een activiteit opzet in Tielt. Het kan zowel gaan om organisaties of verenigingen met een rechtspersoonlijkheid als om feitelijke verenigingen.

2.5.5 aanvragers - inleefreizen & vrijwilligerswerk

Beperk je deze subsidie tot jongeren? Maak dan duidelijk wat je onder jongere verstaat. Er bestaat immers geen algemeen geldende leeftijdscategorie voor 'jongere' maar in Vlaanderen/België bedoelt men meestal onder 25 jaar.

Bepaal ook duidelijk of de aanvrager/jongere zelf de ontvanger is van de subsidie of eerder de lokale organisatie die hem of haar zal ontvangen voor een 'inleefperiode' of een ervaring van vrijwilligerswerk.

Het reglement van **Hooglede** bepaalt dat de subsidie besteed moet worden aan het project waar de vrijwilliger/stagiair zich voor inzet (en dus niet mag dienen voor de persoonlijke reis- en verblijfskosten van de aanvrager).

In het reglement van **Oostkamp** staat dat het toegekend bedrag gestort wordt op het rekeningnummer van het project waar het vrijwilligerswerk verricht werd.

2.5.6 aanvragers - werkingstoelage

Het beperken van **werkingstoelagen** tot de leden van de **mondiale raad**, lijkt geen stimulans te zijn om nieuwe en jonge organisaties aan te trekken en op die manier het lokale draagvlak voor mondiale solidariteit te verbreden. In plaats van te eisen dat de aanvrager van een **werkingstoelage** actief lid is van de **mondiale raad**, kan het lokaal bestuur deze actieve deelname misschien eerder belonen via een supplementaire **premie** boven op een basis-werkingstoelage?

Denk goed na over de formele organisatievereisten voor het toekennen van **werkingstoelagen**. Hoge eisen op dat vlak kunnen vooral **diasporaverenigingen** en organisaties van jongeren uitsluiten of afschrikken. Misschien kan het lokaal bestuur eerder kijken naar inhoudelijke criteria m.b.t. (geplande of al gerealiseerde) activiteiten?

2.6 welke inhoudelijke criteria zijn bepalend bij de beoordeling van de aanvraag?

2.6.1 toekenningscriteria - algemeen

Vermeld in het reglement duidelijk welke inhoudelijke criteria bepalend zullen zijn bij de beoordeling van de aanvraag. Dit is belangrijk voor de aanvragers maar ook voor het selectiecomité op het moment van de beoordeling.

Waak erover dat deze criteria direct gekoppeld zijn aan de doelstelling die je wil bereiken met het verlenen van deze subsidie.

Zorg ervoor dat de inhoudelijke en kwalitatieve vereisten duidelijk, concreet en in verhouding zijn tot de doelstelling én de hoogte van de financiële steun. Lokale subsidies zijn doorgaans beperkt waardoor bescheiden toekenningscriteria van toepassing zijn.

Langemark-Poelkapelle geeft tot maximum 500 euro subsidies aan verenigingen of inwoners van de gemeente die een project in het **Globale Zuiden** organiseren of eraan deelnemen. Het reglement formuleert – kort en bondig - als enig toekenningscriteria dat *‘het project er op gericht moet zijn de sociale, economische of culturele positie van verdrukte of noodlijdende bevolkingsgroepen te verbeteren’*. Het vraagt ook dat de aanvrager zich engageert om binnen het half jaar na afsluiten van het project een informatiemoment over het project te organiseren dat toegankelijk is voor alle inwoners van de gemeente.

2.6.2 toekenningscriteria - mondiale samenwerking

Beperk het aantal inhoudelijke criteria. Zorg ervoor dat die zo eenduidig en objectief mogelijk te beoordelen zijn. Vermijd koepelbegrippen zoals ‘duurzaam’, ‘participatief’, ‘emancipatief’ die heel ruim te interpreteren zijn of geef heel duidelijk aan wat je daarmee bedoelt. **‘Financiële duurzaamheid’** kan je bijvoorbeeld in jouw aanvraagformulier concretiseren via de vraag: ‘Stopt het project (of de actie) wanneer de lokale subsidie stopt’?

Durf een aantal ‘standaardcriteria’ die nu courant te vinden zijn in de lokale reglementen in vraag te stellen. Hoe realistisch is het bijvoorbeeld te eisen dat (kleinschalige en lokale) projecten van (kleinschalige en lokale) **burgerinitiatieven** ‘structurele’ veranderingen tot doel hebben? Veranderingen van structuren en systemen vragen een ander interventieniveau, tijdsbestek, type stakeholders en budgetgrootte dan wat lokale **burgerinitiatieven** of lokale partners meestal kunnen garanderen.

Je kan wel vragen dat projecten duurzame verandering nastreven, ook al gebeuren de interventies plaatselijk en op beperkt niveau. Duurzame projecten hebben vaak de volgende kenmerken:

- Lokale betrokkenheid: ze betrekken de lokale gemeenschappen actief bij de planning en uitvoering, waardoor de oplossingen beter aansluiten bij de specifieke behoeften en context van de gemeenschap.
- Capaciteitsopbouw: ze richten zich op het versterken van de vaardigheden en capaciteiten van lokale mensen en organisaties, zodat zij zelf duurzame veranderingen kunnen voortzetten.
- Milieu- en sociaal bewustzijn: ze zetten in op zowel ecologische als sociale **duurzaamheid**, zoals het beschermen van natuurlijke hulpbronnen en het bevorderen van sociale rechtvaardigheid.
- Langetermijnvisie: ze zijn ontworpen met een focus op langdurige impact in plaats van kortetermijnoplossingen.
- Innovatie en technologie: ze maken gebruik van innovatieve technieken en technologieën om duurzame oplossingen te bieden, zoals hernieuwbare energiebronnen en ecologische landbouwmethoden.
- Samenwerking en partnerschappen: verschillende stakeholders, waaronder overheden, ngo’s, bedrijven en lokale gemeenschappen, werken samen om gezamenlijke doelen te bereiken.

Het subsidiereglement van **Londerzeel** (2021) verwijst naar het criterium van autonomie van de lokale partners: *'het project is gericht op de overname, technisch en organisatorisch, door de plaatselijke bevolking en het overbodig maken van buitenlandse begeleiding'*. Ook de **financiële duurzaamheid** komt aan bod: *'er zijn garanties dat het initiatief na het beëindigen van de financiële steun op een zelfstandige manier kan verder werken'*. Tenslotte vraagt men dat de volledige participatie (medewerking en/of medezeggenschap en/of financiële bijdrage) van de doelgroep gegarandeerd is.

Om de subsidies toegankelijker te maken, kan je met beloningen werken zoals extra **premies**, in plaats van veel strenge vereisten. Beloon bijvoorbeeld lokale sensibilisering over het project met een extra **premie**. Dit stimuleert de groei en de 'verbreding' van lokale organisaties zonder meteen al te zware subsidievoorwaarden te eisen.

In **Evergem** wordt sensibilisering in de eigen gemeente niet vereist als voorwaarde tot ondersteuning maar wordt dit wel beloond met extra subsidies, net zoals ook vorming van eigen medewerkers rond mondiale solidariteit extra beloond wordt.

2.6.3 toekenningscriteria - noodhulp

Noodhulp en **humanitaire hulp** worden vaak door elkaar gebruikt in de reglementen, maar er is een subtiel verschil tussen de twee termen.

Noodhulp verwijst specifiek naar de hulp die wordt geboden in directe reactie op een acute crisis, zoals natuurrampen, oorlogen of andere noodsituaties. Het doel is om levens te redden en onmiddellijke behoeften te

vervullen, zoals voedsel, water, onderdak en medische zorg. Inhoudelijke criteria die gehanteerd worden bij de beslissing tot subsidies voor **noodhulp** kunnen zijn:

- mate van urgentie van de situatie, waarbij acute levensbedreigende omstandigheden voorrang krijgen;
- expliciete hulpvraag van de nationale of lokale overheid of van internationale of lokale organisaties;
- financiële draagkracht van de getroffen regio;
- de capaciteit van de hulporganisatie om effectief en snel noodhulp te kunnen bieden.

Assenede verwijst in zijn reglement naar de expliciete hulpvraag van de lokale overheid of een internationale organisaties aan het adres van de internationale gemeenschap, als toekenningscriterium voor **noodhulp**. De expliciete hulpvraag van de lokale of nationale overheid is inderdaad een internationaal erkend criterium voor het in gang zetten van internationale crisisinterventies.

Humanitaire hulp is een bredere term die niet alleen **noodhulp** omvat, maar ook andere vormen van hulp die gericht zijn op het verlichten van menselijk lijden en het beschermen van menselijke waardigheid. Dit komt dikwijls na de meest urgente fase van **noodhulp** en kan ook langdurige ondersteuning omvatten, zoals wederopbouw na een ramp, onderwijs, enz. Dit kan ook extra middelen en ondersteuning omvatten die nodig zijn om een oorspronkelijk samenwerkingsproject te heroriënteren na een ramp. Een aantal belangrijke (bijkomende) inhoudelijk criteria voor **humanitaire hulp** kunnen zijn:

- Prioriteit geven aan de meest kwetsbare groepen zoals kinderen, ouderen, zwangere vrouwen, mensen met een handicap;
- Bestaande samenwerkingsverbanden die lokale hulp efficiënter maken en wederopbouw en herstel na een crisis bevorderen.

2.6.4 toekenningscriteria - sensibilisering

Subsidies voor projecten of activiteiten gericht op mondiale bewustwording of **wereldburgerschap**, worden meestal toegekend op basis van inhoud, bereik en lokale samenwerking.

Op vlak van inhoudelijke criteria bieden de **duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's)** een goed kader. Gemeenten kunnen er eventueel voor kiezen de bewustwording rond bepaalde **SDG's** te prioriteren in een bepaalde bestuursperiode. Zorg ervoor dat je binnen dit kader niet enkel het lokaal ecologisch aspect van **duurzaamheid** benadrukt maar ook het sociaal aspect dat gaat over rechtvaardigheid, gelijkwaardigheid en welzijn binnen en tussen generaties.

Als het doel van een projectsubsidie sensibilisering is, is terugkoppeling die beperkt blijft tot de **mondiale raad** niet voldoende. Sensibilisering vereist ook niet per se dat alle activiteiten voor alle inwoners toegankelijk zijn. Dit is voor veel initiatieven niet realistisch. Bijvoorbeeld, activiteiten van een jeugdvereniging of school kunnen specifiek gericht zijn op een deel van hun leden of leerlingen. Beter is het om te vermelden dat een activiteit een zo groot mogelijk publiek moet bereiken. Een lokaal bestuur kan ook een paar criteria op vlak van publieksbereik (bv. aantal deelnemers, moeilijk te bereiken doelgroepen) formuleren die – al dan niet – gekoppeld kunnen worden aan de hoogte van het subsidiebedrag.

Criteria op vlak van samenwerking die de beoordeling van de aanvraag positief kunnen beïnvloeden kunnen zijn:

- Samenwerking tussen verschillende organisaties, over sectoren heen. Bv. **burgerinitiatief** met plaatselijke scholen; wereldwinkel met jeugdbeweging; 11.11.11-groep met zorginstelling; ...
- Samenwerking tussen **middenveld**organisaties en diensten van lokaal bestuur die niet meteen te maken hebben met mondiale solidariteit, bv. diensten jeugd, sociale economie, cultuur, communicatie, openbare aankopen, ... Op deze manier wordt er ook – direct of indirect – aandacht besteed aan bewustwording van lokale ambtenaren en beleidsmakers rond **mondiale samenwerking**. Zo wordt '**mondiale solidariteit**' breder getrokken dan de niche van de **mondiale raad** en ambtenaar.
- Samenwerking tussen lokale organisaties en organisaties op provinciaal, Vlaams en federaal niveau.

Het reglement van **Leuven** (2021) benadrukt dat het om een toegankelijke activiteit voor een ruim doelpubliek dient te gaan en niet om een activiteit enkel voor eigen leden. Het stelt ook een aantal eisen m.b.t. aantal deelnemers (nl. minimaal 50 personen).

In het Subsidiereglement 'Oarelbeekse weireldburgers' (2022) wordt de *'samenwerking met de **Harelbeekse diaspora** waar mogelijk, sterk aanbevolen'*.

Het reglement van **Merelbeke** vraagt o.a. dat de activiteit met minstens één **SDG (duurzame ontwikkelingsdoelstelling)** kan gelinkt worden. De activiteit dient publiek toegankelijk te zijn en plaats te vinden op Merelbeeks grondgebied. Er wordt rekening gehouden met duurzaam productgebruik en producten uit eerlijke en/of korte keten handel.

Interessant is de vraag van **Oostkamp** aan de gesubsidieerde vereniging/organisatie om minstens 1 keer per jaar in de gemeente een publieksactiviteit te organiseren rond het lopende project, in samenwerking met een Oostkampse vereniging, organisatie of instelling die geen deel uitmaakt van de **mondiale raad**. Op die manier bevordert het lokaal bestuur de samenwerking rond mondiale thema's met nieuwe doelgroepen.

2.6.5 toekenningscriteria - inleefreizen & vrijwilligerswerk

Afhankelijk van de doelstelling die het lokaal bestuur formuleert voor het ondersteunen van vrijwilligerswerk, stages en **inleefreizen** in het **Globale Zuiden**, kunnen volgende criteria relevant zijn:

- **Educatieve waarde:** de mate waarin de **inleefreis** bijdraagt aan culturele uitwisseling, educatie en bewustwording over mondiale vraagstukken. Dit kan geconcretiseerd worden via criteria op vlak van inhoudelijke voorbereiding en post-hoc informeren/sensibiliseren in de gemeente: bv. artikel in lokaal infoblad; berichten op sociale media van lokaal bestuur; enz.
- De mate van samenwerking met lokale partners en gemeenschappen in het **Globale Zuiden**, wat kan bijdragen aan wederzijds begrip en duurzame relaties.

Het reglement van **Pelt** (2023) stelt als eerste criteria dat de **inleefreis** moet leiden tot een daadwerkelijke ontmoeting tussen verschillende culturen en moet bijdragen tot wederzijds begrip en respect, tot een betere internationale verstandhouding en tot een betere kennis van elkaars cultuur.

2.6.6 toekenningscriteria - werkingstoelage

Ook hier is het belangrijk te kijken naar de doelstelling achter de financiële steun en ervoor te zorgen dat er een evenwichtige relatie bestaat tussen de hoogte van het toegekende bedrag en het aantal vereisten op vlak van toekenningscriteria en verantwoording.

De belangrijkste criteria hebben opnieuw te maken met 1) inhoud (werking en activiteiten rond mondiale solidariteit, **SDG's**,...) en 2) bereik (type doelpubliek, aantal deelnemers, ...).

Overweeg een basistoelage voor lokale organisaties die werken aan mondiale solidariteit, met beperkte toekenningscriteria. Als je daarnaast extra premies geeft op basis van hun jaarverslag, kan je organisaties met een actieve werking belonen op basis van criteria zoals:

- grootte van organisatie;
- aantal activiteiten;
- deelname aan **mondiale raad** of andere **adviesraad**;
- samenwerkingen met diensten van het lokaal bestuur of met andere lokale partners;
- communicatie;
- vorming van de medewerkers;
- gebruik van eerlijke en duurzame producten tijdens activiteiten;
- ...

Wil je het lokaal draagvlak voor mondiale solidariteit vergroten? Dan is het aangewezen deze gemeentelijke **toelage** niet alleen aan actieve leden van de **mondiale raad** toe te kennen maar die ook open te stellen voor andere en nieuwe organisaties. Het belonen van deelname aan gemeentelijke raden met een extra **premie** kan in dit geval efficiënter zijn.

Het reglement van **Wevelgem** (2020) vraagt aan de verenigingen en organisaties die aanspraak maken op de **werkingstoelage** (en andere subsidies) dat ze de **duurzame ontwikkelingsdoelstellingen** van de VN onderschrijven en via actie(s) concreet vormgeven.

Het reglement betreffende het toekennen van werkingssubsidies aan erkende **Gentse** mondiale verenigingen (2023) richt zich tot mondiale verenigingen die als dusdanig erkend werden door de stad Gent. Het bestaat uit een basissubsidie van 550 euro en eventueel een bijkomende subsidie. Om een basissubsidie te krijgen moet de vereniging aantonen dat ze in het voorgaande **werkingsjaar** (mede-)verantwoordelijk was van 2 activiteiten met als doel het informeren, sensibiliseren of activeren van de Gentenaar m.b.t. mondiale solidariteit en rechtvaardigheid. Bijkomende subsidies worden verleend op basis van een aantal criteria waarbij een beoordeling via punten rekening houdt met o.a. aantal georganiseerde activiteiten, samenwerking met andere verenigingen; gebruik van fairtrade producten, actieve deelname aan de **Adviesraad** Mondiale Solidariteit, o.a.

2.6.7 toekenningscriteria - nominatieve steun

Wat zijn de criteria om een nominatieve financiële steun te geven aan een organisatie? Op basis van welke criteria kent het bestuur een jaarlijkse subsidie toe aan een welbepaalde organisatie en niet aan een ander?

- relevantie en doelstellingen: de mate waarin de activiteiten van de organisatie aansluiten bij de beleidsdoelstellingen van het lokaal bestuur op vlak van mondiale solidariteit;
- impact en bereik: de verwachte impact van de activiteiten en het aantal mensen dat wordt bereikt;
- ervaring en capaciteit van een organisatie, inclusief eerdere prestaties en beschikbare (ook technische en menselijke) middelen;
- samenwerking en netwerking van de organisatie met andere (lokale en mondiale) partners.

Maak op basis van de geprioriteerde inhoudelijke criteria een beargumenteerde keuze voor het toekennen van **nominatieve subsidies** voor 1 jaar of voor de gehele **legislatuur**, al dan niet na een beoordeling en selectieprocedure van verschillende kandidaten. De specifieke afspraken tussen het lokaal bestuur en de organisatie die een **nominatieve subsidie** ontvangt, kunnen vastgelegd worden in een **kaderovereenkomst of convenant**.

2.7 beperk je de geografische inzet van de subsidies?

De subsidies voor sensibilisering worden meestal beperkt tot activiteiten die plaatsvinden in de gemeente/stad. Daar valt iets voor te zeggen: het lokaal bestuur wil op de eerste plaats het **wereldburgerschap** binnen het eigen territorium versterken.

De subsidies voor projecten in het Globale Zuiden beperken hun ondersteuning vaak tot landen die op de lijst staan van het **DAC-Comité** van de **OESO**. Traditioneel wordt deze lijst gebruikt door de officiële Belgische ontwikkelingssamenwerking en bij uitbreiding ook door de Vlaamse programma-**ngo's**. De laatste jaren is er echter het één en ander veranderd in de Belgische **mondiale samenwerking**: het aantal partnerlanden werd o.a. nog verder beperkt.⁶ Ook al wordt het gebruik van de landenlijst van het **DAC-Comité** voor het bepalen van landen die in aanmerking komen voor officiële ontwikkelingssamenwerking (ODA) meer en meer in vraag gesteld⁷, het blijft voorlopig nog steeds een handig referentie-instrument én ook de norm voor het berekenen van de officiële budgetten die naar **mondiale samenwerking** gaan. Een aanvullend alternatief is de *Global Multidimensional Poverty Index* (GMPI)⁸. Deze index meet armoede op basis van meerdere indicatoren.

Bekijk als lokaal bestuur goed omwille van welke specifieke redenen je het gebruik van subsidies zou beperken tot bepaalde landen. Dit zijn mogelijke criteria:

- Landen of gebieden met een laag nationaal inkomen;
- landen of gebieden met een hoge multi-dimensionele armoede-index;
- landen of gebieden waar lokale burgerinitiatieven samenwerkingsprojecten hebben;
- landen of gebieden waar het lokaal bestuur samenwerkingsinitiatieven heeft (bv. **stedenband**);
- landen of gebieden waar de Provincie, Vlaanderen of België samenwerkingsinitiatieven heeft en er dus kan gewerkt worden aan synergie en wederzijdse versterking;
- landen van herkomst waarvan een grote gemeenschap in de gemeente of stad woont en waar de aanwezigheid van **diasporaverenigingen** de **mondiale samenwerking** kan faciliteren.

Lokale besturen maken ook best afspraken over de geografische afbakening voor noodhulp, vooral gezien de toename van rampen door de klimaatverandering.

Voor het ondersteunen van vrijwilligerswerk en inleefreizen van jongeren rond mondiale solidariteit, hangt de nood aan een geografische beperking af van de doelstelling die men vooropstelt. Dient dit te gebeuren in een project van een lokaal **burgerinitiatief**? Of is een vrijwilligerservaring in een land in het **Globale Zuiden** op zich voldoende? Of voorziet men bijvoorbeeld ook de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te ondersteunen dicht bij huis: bv. bij een lokale (interculturele of diaspora) organisatie die werkt rond één of meerdere **duurzame ontwikkelingsdoelstellingen**?

Hoe dan ook is het aan te raden flexibel om te springen met geografische beperkingen en – mits een goede motivering – ruimte te laten voor uitzonderingen op de regel.

Het *subsidiereglement Internationale Solidariteit* van de Stad **Hasselt** (2022) beperkt de subsidies tot projecten in de landen die op de **DAC**-lijst van de **OESO** staan. Niettemin voorziet het ook de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen voor een project in een ander land. In dat geval wordt een bijkomende mondelinge of schriftelijke argumentatie gevraagd door de commissie van experts.

6 Benin, Niger, Burkina Faso, Mali, de Democratische Republiek Congo, Rwanda, Burundi, Mozambique, Guinee en de Palestijnse gebieden. Ontwikkelingsbeleid | FOD Buitenlandse Zaken - Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking

7 De lijst wordt bekritiseerd omdat de criteria voor ODA-ontvangers verouderd zijn en niet altijd aansluiten bij de huidige economische en sociale realiteit van de landen. De DAC-lijst houdt onvoldoende rekening met de specifieke behoeften en contexten van individuele landen. En vooral ook van regio's binnen de landen. Er is kritiek dat politieke overwegingen soms een rol spelen bij het bepalen van welke landen op de lijst staan, wat de objectiviteit en effectiviteit van de hulp kan ondermijnen.
Zie: Official Development Assistance at the Age of Consequences | Cairn.info

8 Zie: 2024 Global Multidimensional Poverty Index (MPI) | Human Development Reports

2.8 voor welke kosten kan de gemeentelijke subsidie gebruikt worden?

Denk als bestuur goed na over welke voorwaarden je stelt op vlak van financiële besteding van de subsidie. Hoe meer condities je stelt; hoe groter de administratieve last en opvolging voor de aanvrager én de gemeentelijke ambtenaar. Vraag je steeds af of het sop de kolen wel waard is. Financiële clausules zijn overigens soms moeilijk te controleren.

De analyse toont aan dat sommige reglementen een hele lijst van kosten opsommen die niet kunnen afgerekend worden op de (soms heel beperkte) subsidie van het lokaal bestuur. Welke redenen zijn er om bepaalde kosten wel of niet te aanvaarden? Neem dit niet zomaar over uit het 'oude' reglement maar durf die voorwaarde opnieuw in vraag te stellen. Bekijk dit ook per subsidie-onderdeel: **mondiale samenwerking**, sensibilisering in gemeente, enz. En bedenk daarbij dat ook kleine organisaties altijd beheerskosten hebben, werkingskosten die ze soms moeilijk kunnen verhalen bij externe donoren.

Beperk dus de financiële voorwaarden en eisen bij kleine subsidiebedragen. Een beperkte financiële stimulans vanuit het lokaal bestuur kan een welkome 'niet-kostenpost-gebonden' steun zijn.

Mondiale solidariteit promoten op basis van vertrouwen en 'samenwerking', wil echter niet zeggen dat er geen rekenschap dient te gebeuren over de goede besteding van publieke middelen. Maar dit kan ook op een andere manier: via een artikel over het project of de activiteit in het gemeentelijk infoblad; de organisatie van een sensibiliserende activiteit voor een breed publiek in de gemeente; beeldmateriaal of online getuigenissen over de realisaties van het project; enz.

2.9 hoe en wanneer kan de financiële steun aangevraagd worden? - aanvraagprocedure

2.9.1 aanvraagprocedure - algemeen

Het reglement moet duidelijk de aanvraagprocedure en de deadline vermelden.

Geef duidelijk aan wat de uitvoeringsperiode van het project is. Loopt deze gelijk met het **kalenderjaar**? Zo niet, specificeer dan de exacte periode waarin de activiteit uitgevoerd moet worden.

Denk na over de mogelijkheid tot subsidiëring over langere termijn. Dit is vooral relevant bij projectsubsidies, maar kan ook bekeken worden voor nominatieve steun en bij **werkingstoelagen**. De aanvraag en financiële ondersteuning kan dan gelden voor een periode van meerdere jaren i.p.v. 1 jaar. Ook dat vermindert de administratieve last voor zowel aanvrager als behandelaar.

Voorzie een vast sjabloon voor de aanvraag. Bekijk of je een standaard aanvraagformulier kan uitwerken voor de verschillende reglementonderdelen en eventueel zelfs voor de verschillende lokale subsidiereglementen. Dit kan bestaan uit een algemeen deel en een specifiek deel per subsidie(onderdeel).

Sommige grotere steden werken aan een online aanvraagmodule voor al hun subsidiereglementen (vb. Hasselt). Eén online platform heeft het voordeel dat de verenigingen daar al hun subsidieaanvragen kunnen indienen, beheren en volgen, vanaf de validatie en berekening tot de goedkeuring, de agendering op het schepencollege en de uitbetaling. Dergelijk proces vraagt een belangrijke investering van middelen en tijd en vereist de nodige technische expertise. Het wordt meestal centraal aangestuurd (o.l.v. de Algemeen Directeur) en extern begeleid. In dit geval is het belangrijk ervoor te zorgen dat de applicatie voldoende rekening houdt met de specifieke kenmerken van lokale mondiale projecten, die deels uitgevoerd worden met partners elders in de wereld. Het vraagt ook een inspanning van de lokale besturen op vlak van begeleiding en opvolging van aanvragers die minder digitaal onderlegd zijn.

Zorg ervoor dat het aanvraagformulier voldoet aan alle inhoudelijke en financiële criteria. Vermeld **cofinanciering** duidelijk in het budgetvoorstel van het aanvraagformulier, als dit een voorwaarde is voor het toekennen van een subsidie.

Vraag geen overbodige gegevens of informatie op. Welke info heb je als bestuur en als beoordelaar van de aanvraag wel of niet nodig? Wat ga je met die info doen? Hou rekening met de **GDPR-wetgeving** en vraag enkel die gegevens

op die echt noodzakelijk zijn voor de behandeling van de aanvraag. Hou de aanvraag zo eenvoudig en beknopt mogelijk.

2.9.2 aanvraagprocedure - mondiale samenwerking & sensibilisering

Werk voor de grotere projectsubsidies een duidelijke tijdslijn uit met aanduiding van deadlines voor:

- Indienen van de aanvraag (gedurende het hele **kalenderjaar** of op vaste tijdstippen?);
- beoordeling van de aanvraag;
- goedkeuring (is goedkeuring van de vorige verantwoording vereist vooraleer de nieuwe aanvraag kan goedgekeurd worden?);
- uitbetaling;
- uitvoering & opvolging (loopt het **werkingsjaar** of de uitvoeringsperiode gelijk met het **kalenderjaar**?);
- evaluatie en verantwoording.

Interessant lijkt de optie van **Kortenbergh** om een indienperiode van 3 maanden te voorzien voor subsidieaanvragen voor internationale projecten (tussen 1 januari en 31 maart).

2.9.3 aanvraagprocedure - noodhulp

Zorg voor een eenvoudige en snelle aanvraagprocedure.

Sommige lokale besturen kiezen ervoor om vooraf organisaties te screenen en selecteren. Bij crisissituaties kunnen ze dan snel en zonder veel bijkomende administratie, beslissen tot financiering.

Gent (2015) doet een prescreening van mogelijke begunstigde Belgische organisaties in functie van een snelle beslissingsprocedure op het ogenblik dat een crisissituatie zich voordoet. De lijst van voorgeselecteerde organisaties komt er op advies van de stedelijke **adviesraad** en wordt vastgelegd door het **college**. Bij loting wordt de volgorde van toekenning vastgelegd. De eerste drie organisaties op deze selectielijst kunnen in dat jaar een subsidie van 5000 euro ontvangen.

2.9.4 aanvraagprocedure - werkingstoelagen

Moeten **werkingstoelagen** jaarlijks aangevraagd worden? Een alternatief is dat een basistoelage verbonden wordt aan een 'erkenning' door het lokaal bestuur en automatisch wordt toegekend voor een langere periode.

Oudenaarde kent **werkingstoelage** automatisch ieder jaar toe aan de verenigingen die als erkend lid van de **mondiale raad** zijn aanvaard. Verenigingen dienen dus geen jaarlijkse aanvraag voor **werkingstoelagen** te doen: eens erkend als lid van de **mondiale raad** is die erkenning van onbepaalde duur, net zoals de jaarlijkse **werkingstoelagen**. Het reglement bepaalt wel dat de **mondiale raad** (GROS in dit geval) kan adviseren om de erkenning van een bepaald lid in te trekken.

Een lokaal bestuur kan proactief de erkende verenigingen jaarlijks een aanvraagformulier voor bijkomende **werkingstoelagen** bezorgen. Op basis van het jaarverslag van het voorbije werkjaar, worden dan extra middelen toegekend. Dit kan via een administratief eenvoudige procedure en voldoet op die manier ook aan de eis tot transparante verslaggeving over inzet van de gebruikte publieke middelen.

2.9.5 aanvraagprocedure - nominatieve steun

Een lokaal bestuur kan op basis van de vooropgestelde doelstelling en criteria voor nominatieve steun, aan het begin van de **legislatuur** een oproep lanceren in het gemeentelijk infoblad. Op basis hiervan kunnen vervolgens één of meerdere organisaties worden geselecteerd.

2.10 wie keurt de aanvraag goed of af? - goedkeuringsprocedure

Wees transparant over de toekenningsprocedure in het subsidiereglement. Bewaak daarbij de onafhankelijkheid in de adviesverlening en beoordeling. Hou bij de organisatie van de selectie ook rekening met het principe van de proportionaliteit: hoe hoger de subsidiebudgetten en toegekende bedragen, en hoe uitgebreider de toekenningscriteria, hoe meer eisen gesteld kunnen worden aan het selectiecomité.

In gemeenten waar er geen **adviesraad** is, is het aan de bevoegde ambtenaar om de aanvragen te beoordelen en het college te adviseren over de toekenning van de subsidie. Idealiter gebeurt dit in overleg met een collega of externe expert(en). Dat komt de objectiviteit ten goede.

In de lokale besturen waar een **mondiale adviesraad** aanwezig is, wordt deze betrokken in de selectie en het formuleren van een advies voor het **college**. Als de **mondiale raad** moet beslissen over dossiers die zijn ingediend door verenigingen met een actieve werking in de **mondiale raad**, kan dit de onpartijdigheid in het gedrag brengen. Bouw spelregels in om te vermijden dat leden van de **mondiale raad** hun eigen aanvragen voor financiële ondersteuning mogen beoordelen.

Het **Tieltse** 'Subsidiereglement Lokaal Mondiaal Beleid' (2022) stipt aan dat de '*leden van de Stedelijke Mondiale Raad die betrokken zijn bij één van de aanvragen, de vergadering verlaten tijdens de beraadslaging en het advies over de desbetreffende aanvraag*'.

Het lokaal bestuur van **Wevelgem** organiseert de beoordeling van subsidie-aanvragen van **4e pijlerorganisaties** voor projecten in het **Globale Zuiden** als volgt: een commissie waarvan de leden geen link hebben met de ingediende projecten komt één keer per jaar samen in de maand oktober om de dossiers te beoordelen. De commissie bestaat uit a) 5 stemgerechtigde leden: voorzitter van de **mondiale raad**, of een plaatsvervanger uit de mondiale raad die geen belangen heeft bij de beoordeling van de dossiers; lid uit de mondiale raad die nog niet eerder een project heeft ingediend en 3 externen die door hun professionele of empirische deskundigheid dossiers van 4de pijlerprojecten kunnen beoordelen. De commissieleden worden gezocht door de ambtenaar **lokaal mondiaal beleid**. b) 2 niet stemgerechtigde leden: schep van lokaal mondiaal beleid of een door hem/haar aangeduide vervanger; ambtenaar lokaal mondiaal beleid, die het verslag maakt.

Grotere steden die werken met grotere subsidiebudgetten en bedragen, bekijken best de mogelijkheid om een selectiecomité van ambtenaren (eventueel van diverse diensten), een paar leden van de raad (of raden) en externe experts samen te stellen. Stel vooraf de voorwaarden vast waaraan de leden van het selectiecomité moeten voldoen. In dit geval bereidt de bevoegde ambtenaar het selectieproces best voor en werkt een duidelijk referentiekader en beoordelingssysteem uit, op basis van de doelstelling en toekenningscriteria. De ambtenaar kan ook inhoudelijke input geven. Men kan er voor kiezen om de bevoegde ambtenaar geen stem in de beoordeling te geven om op die manier de relatie tussen de ambtenaar, het **college van burgemeester en schepenen** en het middenveld zuiver te houden.

In **Nazareth** (2023) worden de aanvragen bestudeerd door een jury die bestaat uit minstens één beleidsmedewerker van de gemeentelijke administratie en minstens 2 onafhankelijke experts. De duurzaamheidsambtenaar krijgt een louter informatieve rol. De jury levert een gemotiveerd voorstel op basis van kwalitatieve criteria met de toe te kennen subsidiebedragen, aan het **college van burgemeester en schepenen** dat de uiteindelijke beslissing neemt.

Ook al hebben sommige raden of selectiecomités een grote beoordelingsautonomie, de uiteindelijke (goedkeuring van de) beslissing ligt wettelijk gezien bij de politieke mandatarissen. Door de politieke mandatarissen actief te betrekken bij het beslissingsproces, werk je ook op beleidsvlak aan sensibilisering en stimuleer je een breed gedragen politiek engagement t.o.v. het **lokaal mondiaal beleid**.

Het reglement van **Destelbergen** vraagt de organisators van de betoelaagde sensibiliseringsactiviteit om de Commissie Financiën en Algemeen Beleid uit te nodigen op de activiteit. Dit lijkt een interessant gegeven vanuit de aspiratie om 'mondiale solidariteit' uit de beperkte niche van de **mondiale raad** te trekken en het algemeen beleid van lokaal bestuur bij de thematiek te betrekken.

2.11 hoe en wanneer moet de subsidie verantwoord worden? - verantwoordingsprocedure

2.11.1 verantwoording - algemeen

In verschillende reglementen weegt de financiële verantwoording vandaag de dag meer door dan het inhoudelijk verslag. En er wordt weinig gerept over inhoudelijke opvolging en ondersteuning door het lokaal bestuur. Een complexe bewijslast werkt vaak ontmoedigend en verhoogt de drempel voor nieuwe, jonge en diverse organisaties en vrijwilligers. Hou daarom de financiële maar ook de inhoudelijk verantwoording zo eenvoudig mogelijk.

Het 'Toelagereglement organisaties of verenigingen voor het ondersteunen van projecten in het Zuiden' (2019) van de gemeente **Oostkamp** vertrekt bij het toekennen van de subsidie vanuit '*een vertrouwensrelatie met de aanvragers van de toelage en de achterliggende organisaties en verenigingen die een engagement hebben opgenomen om acties te ontwikkelen binnen het kader van het lopende project*'. Volgens de mondiale ambtenaar is het '*sowieso erg moeilijk om na te gaan of alle facturen rechtsgeldig zijn, of er niet gefraudeerd wordt, enz. Dit zou het werk van specialisten zijn en die ruimte is er helaas niet*'.

Zorg ervoor dat de financiële verantwoordingsvereisten in verhouding staan tot de toegekende bedragen. Voor kleine subsidiebedragen (1.000 euro of minder) is het misschien niet nodig, noch zinvol om veel bewijsstukken op te vragen. De Vlaamse wetgeving laat dit ook toe⁹.

In het Wedstrijdreglement '**Mechelen** Mondiaal voor **SDG's**' voert Mechelen extra verantwoordingsvereisten in voor bedragen van meer dan 10.000 euro.

⁹ De Wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en aanwending van sommige subsidies. Deze wet legt de verplichtingen vast voor rechtspersonen die subsidies ontvangen, waaronder het verstrekken van verantwoording over de besteding van de toegekende middelen. Artikel 3 verwijst naar de verplichting om onderbouwende documenten te verstrekken bij uitgaven boven een bepaald bedrag. Het huidige bedrag waarvoor lokale besturen in België onderbouwende documenten moeten opvragen en aanleveren, is nog steeds gebaseerd op de drempel van 1.240 euro.

Denk na over de mogelijkheid van een ander type van financiële opvolging bij projectsubsidies. Interessanter dan het controleren van individuele betaalbewijzen, is een overzicht krijgen van de globale financiering, met een correcte aanduiding van cofinanciering en welke kosten juist werden gefinancierd met de gemeentelijke subsidie. Dit laatste is zeker relevant indien een paar uitgavenposten worden uitgesloten van de gemeentelijke ondersteuning. Bekijk ook de mogelijkheid om een zeker percentage van beheerskosten¹⁰ te subsidiëren die niet dienen verantwoord te worden. Je kan ervoor opteren om standaard geen bewijsstukken op te vragen maar wel in het reglement te vermelden dat deze beschikbaar dienen te zijn indien de gemeente of stad ze ter controle opvraagt.

Het reglement van **Gent** (2023) voorziet sjablonen voor inhoudelijke en financiële verantwoording. Overheadkosten tot 5% moeten niet gestaafd worden met bewijsstukken. **Cofinanciering** moet wel aangeduid worden.

Indien je als lokaal bestuur bijdraagt aan een groot project met een aanzienlijk projectbudget (bv. totaal projectbudget van 50.000 euro/jaar of meer), kan je erover nadenken om een onafhankelijke financiële audit te vragen van de organisatie die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het project. Dit gebeurt dan best door een erkende plaatselijke auditeur. Er kan afgesproken worden met andere projectdonoren wie de kosten daarvoor op zich neemt. Dit heeft meerdere voordelen. De auditeur versterkt met zijn aanbevelingen het financieel beheer van de organisatie. Je verkrijgt een transparant en professioneel rapport over de besteding van publieke middelen. Een financiële audit op organisatieniveau kan **cofinanciering** in kaart brengen en dubbele financiering vermijden. En de administratieve controle-werklast op gemeentelijk niveau kan sterk verminderen.

¹⁰ Ook wel 'overhead'-kosten genoemd.

Geef voldoende aandacht aan de inhoudelijke opvolging, ondersteuning en evaluatie van gesubsidieerde projecten en activiteiten.

- Koppel de opvolging en het inhoudelijk verslag aan de toekenningscriteria (bv. rapportering over de effectief behaalde resultaten op basis van de SDG's).
- Denk na over alternatieve vormen van inhoudelijke terugkoppeling: bv. artikel voor gemeentelijk infoblad, beeldmateriaal, ...

Voorzie eenvoudige sjablonen voor zowel inhoudelijke als financiële verslaggeving. Je kan de sjablonen als een vereiste of als een hulpmiddel zien. In dat laatste geval geef je de organisatie de flexibiliteit om te rapporteren in het sjabloon van een andere subsidieverstrekker, mits het voldoet aan enkele minimum vereisten.

2.11.2 verantwoording - mondiale samenwerking

Vraag geen originele bewijsstukken of betaalbewijzen. Deze moeten in de lokale boekhouding blijven. Naast het respecteren van de lokale wet- en regelgeving, gaat dit ook over het respecteren van eigenaarschap.

2.11.3 verantwoording - noodhulp

Een uitgebreide (financiële) verantwoording vragen aan gespecialiseerde humanitaire hulporganisaties (Rode Kruis, Artsen Zonder Grenzen, **Consortium** 12.12, UNICEF of andere VN-organisaties, ...) over het gebruik van subsidies voor **noodhulp**, lijkt niet nodig noch zinvol. Het kan wel zinvol zijn een kort verslag op te vragen van de interventies die mogelijk werden gemaakt met ondersteuning van de gemeentelijke bijdrage. Dit kan gebruikt worden om de bevolking te informeren over hun solidaire bijdrage.

Waregem beschouwt de subsidie als forfaitaire bijdrage aan de hoge kosten voor dringende **noodhulp**. De algemene media-aandacht en de bekendmaking van de noodrekeningnummers verantwoorden dit op zich. De ontvangende noodhulp-organisatie hoeft geen gedetailleerde financiële verantwoording af te leggen.

2.11.4 verantwoording - werkingstoelage

Meestal is het jaar- of werkingsverslag van de organisatie voldoende verantwoording voor de toegekende gemeentelijke steun. Uit de analyse van de reglementen blijkt dat in 40% van de gevallen, het jaarverslag tegelijkertijd dient als verantwoording én als aanvraag van een nieuwe **werkingstoelage**.

Het subsidiereglement voor de verenigingen, projecten en personen aangesloten bij de Gemeentelijke Raad voor Ontwikkelingssamenwerking van **Denderleeuw**, vraagt dat de lidorganisaties een volledig en duidelijk jaarverslag over de permanente lokale werking rond Noord-Zuid thema's indienen, met gegevens die betrekking hebben op werkjaar van afgelopen jaar dat eindigt op 31 augustus van het lopende jaar. De aanvraag is op die manier een verantwoordingsverslag van het voorbije werkjaar.

2.11.5 verantwoording - nominatieve steun

Denk na over de gewenste terugkoppeling van de organisatie die nominatieve steun krijgt. Vraag bv. het algemeen jaar- of werkingsverslag. Er zijn ook andere manieren mogelijk. Een jaarlijks info-moment voor het personeel en beleidsmakers kan tegelijkertijd dienen als terugkoppeling én als bewustmakingsmoment.

2.12 andere bepalingen

2.12.1 wat als het verkeerd loopt?

Soms lopen projecten niet zoals voorzien. Je kan in het reglement kort aangeven wat de aanvrager moet doen als het project niet loopt volgens plan.

Welke wijzigingen dienen te worden doorgegeven? Tegen wanneer en op welke manier? Wanneer moet een herbestemming van de middelen enkel gemeld of expliciet aangevraagd worden? Wat moet er gebeuren als de uitvoering van het project of de activiteit niet zal kunnen gebeuren binnen de aangegeven periode?

Zorg ook hier dat de vereisten in verhouding staan met de toegekende subsidiebedragen. Prioriteer de inhoudelijke realisaties zoveel mogelijk bovenop de administratieve vereisten.

Vermeld in ieder geval ook wie finaal de aanvraag tot wijzigingen zal goedkeuren of afkeuren. En wie de eindbeslissing neemt over betwistingen of zaken die niet voorzien zijn in het reglement. Meestal is dit het college van burgemeester en schepenen.

2.12.2 kan een subsidie hernieuwd worden?

Vermeld in het reglement of een subsidie kan hernieuwd worden, onder welke voorwaarden en voor hoeveel jaar.

2.12.3 wat als de aanvrager niet akkoord gaat met een beslissing?

Het is aan te raden dat het subsidiereglement kort de beroepsprocedure vermeldt die een aanvrager kan opstarten bij een negatieve beslissing. Het vermelden van de beroepsprocedure helpt aanvragers om te begrijpen welke stappen ze kunnen ondernemen als ze het niet eens zijn met de beslissing. Dit draagt bij aan een eerlijk en transparant proces.

Het 'Reglement Steun Mondiaal' van **Mortsel** (2020) vermeldt in zijn art. 26: *'Na een negatieve beslissing beschikt de vereniging over een periode van één maand na kennisgeving om schriftelijk beroep aan te tekenen. Na deze termijn neemt het college van burgemeester en schepenen een definitieve beslissing'.*

3. tot slot: maak jezelf bekend

Zorg ervoor dat de subsidiemogelijkheden en reglementen voldoende bekend zijn bij zowel ambtenaren (van andere diensten) als bij het brede publiek. Wees als gemeente proactief in het breed bekend maken van de subsidies en andere ondersteuningsmogelijkheden. Dit kan:

- Via de website van de gemeente of stad;
- via het gemeentelijk infoblad of andere communicatiekanalen;
- via het direct aanschrijven van organisaties die in aanmerking komen voor de financiële steun (bv. **werkingstoelage**);
- via het organiseren van infosessies en vormingen over de reglementen en de procedures;
- via voorstelling van gesubsidieerde activiteiten, projecten of organisaties op evenementen georganiseerd door het lokaal bestuur;
- via vermelding van de steun en het logo van het lokaal bestuur op alle communicatie- en promotiemateriaal van de gesubsidieerde activiteiten.

Besteed als lokaal bestuur, in de mate van het mogelijke, de nodige aandacht aan opvolging en begeleiding van de aanvragen en de gesubsidieerde activiteiten en projecten. Het is aan te raden daarvoor een duidelijk aanspreekpunt binnen de stad of gemeente te voorzien. Een 1-op-1 begeleiding voor **(diaspora-)verenigingen** die voor de eerste keer een aanvraag willen indienen, is zeker een meerwaarde.

Denk na over andere manieren om de gefinancierde activiteiten te ondersteunen en in de kijker te zetten. Dit motiveert de aanvragers van de projecten en vergroot ook het bewustzijn van de burgers rond mondiale thema's. Zo geef je ook bekendheid aan jouw engagement als lokaal bestuur met mondiale solidariteit en **duurzaamheid**.

De stad **Hasselt** belicht wat de stad/gemeente zelf kan aanbieden op vlak van promotie, bekendmaking van de (door het lokaal bestuur ondersteunde) activiteiten rond mondiale solidariteit en spoort de aanvragers aan de bevoegde ambtenaar te contacteren daarrond.

In **Mortsel** worden alle goedgekeurde projecten op www.mortselbestuift.be geplaatst waar Mortsel alle burgers oproept om mee te stemmen voor het project dat de titel 'Mondiaal Project van het Jaar' krijgt en aansluitend ook een extra subsidie van 1.000 euro.

De stad **Mechelen** verstuurt steeds een persbericht over de goedgekeurde subsidieaanvragen en post op de website. Mechelen communiceert ook over elke besteding van het budget **noodhulp** via de stadskanalen en roept de inwoners van de stad op om ook een gift over te maken aan een noodhulporganisatie in de betrokken regio.

Het reglement van **Assenede** vermeldt dat jaarlijks een oproep voor het indienen van subsidie-aanvragen voor mondiale projecten opgenomen zal worden in de Belleman zodat de inwoners van Assenede op de hoogte zijn van deze ondersteuning door de gemeente.

We hopen dat deze gids een houvast kan bieden bij het actualiseren of uitwerken van nieuwe lokale subsidiereglementen die mondiale solidariteit binnen de gemeente of stad kunnen bevorderen. Wanneer alle belanghebbenden goed geïnformeerd zijn over de beschikbare financieringsmogelijkheden, worden ze aangezet lokaal bij te dragen aan een duurzame en vreedevolle mondiale samenleving. Vele handen die slim samenwerken kunnen een positieve impact maken op zowel lokaal als globaal niveau.

4. bijlage:

verklarende woordenlijst

4^e pijlerorganisatie: verwijst naar **burgerinitiatieven** voor internationale solidariteit die vanuit Vlaanderen en Brussel worden ondernomen. Deze initiatieven vallen niet onder de traditionele vormen van ontwikkelingssamenwerking zoals overheidsprojecten (1^e pijler), multilaterale samenwerking (2^e pijler) of erkende niet-gouvernementele organisaties (3^e pijler). In plaats daarvan zijn het vaak kleinschalige, diverse projecten die door burgers, bedrijven, scholen en andere groepen worden opgezet om wereldwijd bij te dragen aan ontwikkelingssamenwerking. ([Wie is de 4de Pijler? | 11.11.11](#))

Adviesraad: een groep onafhankelijke personen die een organisatie of overheidsinstantie adviseert over specifieke beleidskwesties. Deze raden kunnen deel uitmaken van verschillende niveaus van de overheid, zoals gemeentelijke, provinciale of Vlaamse adviesraden. Adviesraden hebben een louter adviserende taak en kunnen geen bindende beslissingen nemen. Ze worden samengesteld op basis van expertise en representativiteit, en hun adviezen kunnen zowel op verzoek van de overheid als op eigen initiatief worden gegeven.

Agenda 2030: een wereldwijd actieplan dat in 2015 door alle lidstaten van de Verenigde Naties is aangenomen. Het doel van deze agenda is om vrede en welvaart voor mensen en de planeet te bevorderen, nu en in de toekomst. Centraal staan de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), die een dringende oproep tot actie vormen voor alle landen. ([sdgs | SDGs](#))

Beleidsvisie: het beeld of de voorstelling die men heeft van een toekomstig plan van aanpak. Het omvat de strategische richting en de doelen die een organisatie of overheid wil bereiken, evenals de methoden en middelen die zullen worden ingezet om deze doelen te realiseren.

Burgerinitiatief: een voorstel of actie die door burgers wordt opgezet om een bepaald doel te bereiken of een probleem aan te pakken. Dit kan variëren van lokale projecten zoals buurtfeesten en schoonmaakacties tot grotere initiatieven met een impact binnen of buiten de eigen gemeenschap, zoals energiecoöperaties, autodeelsystemen of samenwerkingsprojecten met gemeenschappen in het Globale Zuiden. Zie ook 4^e pijlerorganisatie.

Cofinanciering: een vorm van financiering waarbij meerdere partijen gezamenlijk investeren in een project. Dit betekent dat naast het eigen vermogen van de initiatiefnemer, ook externe middelen worden aangetrokken. Het doel van cofinanciering is om de middelen voor een project te vergroten en de risico's te spreiden over meerdere partijen.

College (van burgemeester en schepenen): het uitvoerend orgaan van een gemeente in Vlaanderen en Brussel (ook wel schepencollege genoemd). Het college bestaat uit de burgemeester en een aantal schepenen, afhankelijk van de grootte van de gemeente. Het is verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur van de gemeente en staat in voor de voorbereiding en uitvoering van de beslissingen van de gemeenteraad.

Consortium: een (meestal tijdelijk) samenwerkingsverband tussen twee of meer organisaties of ondernemingen, gericht op het realiseren van een specifiek project of doel.

DAC: afkorting van de *Development Assistance Committee*. Dit is een onderdeel van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). De DAC is verantwoordelijk voor het coördineren van hulp en ontwikkelingssamenwerking tussen de lidstaten om de effectiviteit van ontwikkelingshulp te verbeteren.

Diasporaverenigingen: organisaties die door leden van een diaspora worden opgericht om de banden met hun land van herkomst te versterken en de belangen van hun gemeenschap in het gastland te behartigen. Deze verenigingen spelen een cruciale rol in het bevorderen van culturele cohesie, economische ontwikkeling en sociale integratie. Ze initiëren en ondersteunen soms ook projecten in het land van herkomst, bv. rond onderwijs, gezondheidszorg of infrastructuur.

Duurzaamheid: verwijst naar het vermogen om aan de behoeften van de huidige generatie te voldoen zonder de mogelijkheden van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen. Dit concept omvat verschillende dimensies, waaronder ecologische, economische en sociale duurzaamheid. De ecologische gaat over het behoud en de gezondheid van natuurlijke ecosystemen. De sociale gaat over rechtvaardigheid, gelijkheid en welzijn.

binnen en tussen generaties. En de economische, tenslotte, gaat over stabiele en veerkrachtige economische systemen die de natuurlijke hulpbronnen niet uitputten.

Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen

(SDG's): een reeks van 17 doelstellingen die in 2015 door de Verenigde Naties zijn aangenomen als onderdeel van de Agenda 2030 voor Duurzame Ontwikkeling. Deze doelstellingen zijn ontworpen om een einde te maken aan armoede, de planeet te beschermen en welvaart voor iedereen te waarborgen tegen 2030. De 17 doelstellingen omvatten: 1. geen armoede; 2. geen honger; 3. goede gezondheid en welzijn; 4. kwaliteitsonderwijs; 5. gendergelijkheid; 6. schoon water en sanitair; 7. betaalbare en duurzame energie; 8. waardig werk en economische groei; 9. industrie, innovatie en infrastructuur; 10. ongelijkheid verminderen; 11. duurzame steden en gemeenschappen; 12. verantwoorde consumptie en productie; 13. klimaatactie; 14. leven in het water; 15. leven op het land; 16. vrede, justitie en sterke publieke diensten; 17. partnerschap om doelstellingen te bereiken. Deze doelstellingen zijn bedoeld om universeel te zijn, wat betekent dat ze van toepassing zijn op alle landen, ongeacht hun ontwikkelingsniveau ([sdgs | SDGs](#)).

Feitelijke vereniging: is een eenvoudige vorm van een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid. Dit betekent dat de vereniging juridisch gezien niet als een afzonderlijke entiteit bestaat. In plaats daarvan wordt de vereniging beheerst door een overeenkomst tussen de leden. De vereniging kan geen eigendommen bezitten of verbintenissen aangaan op haar naam. Alle handelingen worden toegerekend aan de leden zelf. Er zijn geen specifieke juridische stappen nodig om een feitelijke vereniging op te richten. Dit maakt het een toegankelijke optie voor kleine groepen.

[Definitie en kenmerken van een feitelijke vereniging - Vereniginginfo](#)

Financiële duurzaamheid: binnen de mondiale samenwerking verwijst dit naar het vermogen om projecten en -programma's op lange termijn te financieren zonder afhankelijk te zijn van tijdelijke of onzekere financieringsbronnen. ([NGO federatie | Financiële duurzaamheid - NGO federatie](#))

GDPR-wetgeving: afkorting van *General Data Protection Regulation*; in het Nederlands de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Dit is een Europese wetgeving die de bescherming en persoonsgegevens van burgers binnen de Europese Unie regelt.

Globale Zuiden: een term die wordt gebruikt om landen te beschrijven die over het algemeen een lager inkomen en minder ontwikkelde economieën hebben

in vergelijking met landen in het Globale Noorden. Deze term wordt vaak gebruikt als een waarde vrij alternatief voor termen zoals 'ontwikkelingslanden' of 'Derde Wereld'. Kenmerken van het Globale Zuiden zijn onder andere: lagere inkomensniveaus; minder ontwikkelde infrastructuur; hogere mate van economische afhankelijkheid van de primaire sector; geschiedenis van kolonialisme en ongelijkheid.

[\(De Noord-Zuidkloof – Socius.be\)](#)

Humanitaire interventies of hulp: hulp aan slachtoffers van rampen, conflicten en andere crisissituaties. Humanitaire hulp wordt meestal als synoniem gebruikt van noodhulp (zie verder in de lijst). Maar humanitaire hulp kan zowel noodhulp als langdurige ondersteuning omvatten, zoals wederopbouw, onderwijs en economische ontwikkeling. Het doel is niet alleen om levens te redden, maar ook om gemeenschappen te helpen herstellen en weer op te bouwen. ([Veelgestelde vragen over humanitaire hulp - UNHCR Nederland](#))

Inleefreis: een reis waarbij deelnemers de kans krijgen om zich volledig onder te dompelen in de cultuur en het dagelijkse leven van een ander land. Het doel is om niet alleen als toerist te bezoeken, maar echt te ervaren hoe het is om in dat land te leven. Dit omvat vaak verblijf bij gastgezinnen, deelname aan lokale activiteiten en soms vrijwilligerswerk.

Kaderovereenkomst (of conventant): een overeenkomst die de algemene voorwaarden en principes vastlegt voor specifieke samenwerkingen tussen partijen. Het biedt een kader of raamwerk waarbinnen gedetailleerde afspraken kunnen worden gemaakt. Kaderovereenkomsten worden vaak gebruikt in samenwerkingen tussen organisaties of landen. Wanneer één van de betrokkenen een overheid is en de afspraak gericht is op het leveren van bepaalde prestaties om een beleidsdoel te behalen, wordt dergelijke overeenkomst vaak een conventant genoemd.

Kalenderjaar: een periode van precies één jaar, beginnend op 1 januari en eindigend op 31 december. Dit is de standaard tijdseenheid die wordt gebruikt in de meeste administratieve en wettelijke contexten.

Legislatuur: in België wordt de term gebruikt als verkorte vorm van legislatuurperiode, wat verwijst naar de zittingsperiode of regeerperiode van een parlement of andere regelgevende vergadering. Deze periode begint bij de installatie van de vergadering na de verkiezingen en eindigt bij de ontbinding ervan.

Lokaal mondiaal beleid: verwijst naar de inspanningen van lokale overheden, zoals steden, gemeenten en provincies, om bij te dragen aan duurzame ontwikkeling en internationale solidariteit. Dit beleid erkent dat mondiale uitdagingen, zoals

klimaatverandering en sociale ongelijkheid, ook lokaal voelbaar zijn en aangepakt moeten worden. ([Wat is Lokaal Mondiaal Beleid?](#))

Middenveld: ook wel maatschappelijk middenveld genoemd, verwijst naar het geheel van particuliere organisaties en verenigingen in een samenleving die verschillende groepen, meningen en belangen vertegenwoordigen. Dit omvat bijvoorbeeld vakbonden, milieuorganisaties, kerken, sociale bewegingen en andere non-profitorganisaties. Het middenveld vervult een brugfunctie tussen individuele burgers en de overheid, en speelt een cruciale rol in het bevorderen van burgerparticipatie en democratische processen.

Mondiale (advies)raad: een advies- en participatieraad die lokale overheden ondersteunt bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid gericht op mondiale solidariteit en duurzame ontwikkeling. Deze raden geven advies over thema's zoals mondiale samenwerking, sociale rechtvaardigheid, mensenrechten en ecologische duurzaamheid. Mondiale raden bestaan vaak uit vertegenwoordigers van lokale verenigingen, organisaties en geïnteresseerde burgers die zich inzetten voor deze

thema's. Ze organiseren ook activiteiten om de gemeenschap te sensibiliseren en te betrekken bij mondiale vraagstukken.

Mondiale samenwerking (of solidariteit): verwijst naar wereldwijde samenwerking met als doel om wereldwijde problemen aan te pakken zoals klimaatverandering en armoede. Deze samenwerking gebeurt vaak via nationale overheden (1^e pijler), internationale organisaties zoals de Verenigde Naties (2^e pijler), ngo's (3^e pijler) en burgerinitiatieven (4^e pijler) en is gebaseerd op solidariteit en het respect voor de universele mensenrechten. De term 'mondiale samenwerking' heeft een bredere humanitaire focus dan de term 'internationale samenwerking' die eerder gebruikt wordt om samenwerking tussen 2 of meerdere landen aan te duiden met specifieke doelen die kunnen variëren van economische ontwikkeling, handel, culturele uitwisseling, militaire samenwerking, enz.

Ngo: afkorting van niet-gouvernementele organisatie. Een organisatie die onafhankelijk is van de overheid en zich richt op maatschappelijke doelen. Deze organisaties zijn meestal non-profit en werken aan zaken zoals o.a. mondiale samenwerking, duurzame ontwikkeling, wereldburgerschap en mensenrechten.

Nominatieve subsidie: subsidie die door een overheid of andere instantie wordt toegekend aan een vooraf bepaalde organisatie, project of persoon. In tegenstelling tot algemene subsidies, waarvoor meerdere partijen in aanmerking kunnen komen, is een nominatieve subsidie gericht op een specifieke begunstigde die bij naam wordt genoemd. Deze subsidies worden vaak gebruikt om bepaalde projecten of organisaties te ondersteunen die als bijzonder belangrijk worden beschouwd voor de gemeenschap of het beleid van de overheid.

Noodhulp: hulp die wordt geboden in grootschalige noodsituaties, zoals natuurrampen, gewapende conflicten of hongersnoden. Het doel van noodhulp is om levens te redden, menselijk lijden te verminderen en menselijke waardigheid te beschermen. Noodhulp is vaak kortdurend en gericht op onmiddellijke behoeften: medische zorg, voedsel en drinkwater, onderdak, sanitaire voorzieningen en bescherming van kwetsbare groepen. Daar waar crisishulp vaak meer individueel gericht is en kleinschalig, richt noodhulp zich op grootschalige humanitaire crisissen. [Steun het verlenen van noodhulp in crisissituaties | UNHCR](#)

OESO: de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OECD in het Engels), is een internationale organisatie die zich richt op het bevorderen van beleid dat het economische en sociale welzijn van mensen wereldwijd verbetert. De OESO biedt een forum waarin regeringen kunnen samenwerken, ervaringen kunnen uitwisselen en oplossingen kunnen zoeken voor gemeenschappelijke problemen. [\(Better policies for better lives | OECD\)](#)

Premie: doorgaans een eenmalige beloning of een stimulans voor het uitvoeren van een bepaalde activiteit. De premie wordt uitgekeerd als er aan bepaalde voorwaarden voldaan is.

Sociale cohesie: verwijst naar de mate waarin mensen in een gemeenschap of samenleving zich met elkaar verbonden voelen en samenwerken. Het omvat de onderlinge relaties en het gevoel van saamhorigheid, solidariteit en vertrouwen tussen verschillende groepen mensen binnen een samenleving. Een hoge mate van sociale cohesie betekent dat mensen elkaar ondersteunen en samenwerken voor het algemeen welzijn.

Stedenband: ook wel bekend als een jumelage of partnerstad, is een formele vriendschapsband of partnerschap tussen twee steden, vaak uit verschillende landen. Het doel van een stedenband is om kennis te delen, van elkaars cultuur te leren en elkaar op bestuurlijk niveau te ondersteunen.

Deze banden bevorderen wederzijds begrip en samenwerking op verschillende gebieden, zoals bv. onderwijs, milieu, en economische ontwikkeling.

Subsidie: financiële bijdrage van een overheid of andere instantie als steun voor of stimulans van een bepaalde activiteit. Een subsidie is doorgaans bedoeld om een duidelijk omschreven project of activiteit te ondersteunen of te stimuleren. Subsidies zijn vaak eenmalig voor de duur van het project of de activiteit. In sommige gevallen kan die duurtijd verlengd worden. [\(toelage/subsidie/premie | Vlaanderen.be\)](#)

Taalniveau B1: is een niveau binnen het [Europees Referentiekader voor Moderne Vreemde Talen \(ERK\)](#). Het beschrijft een redelijk gevorderd niveau van taalvaardigheid. Mensen met een B1-niveau kunnen eenvoudige gesprekken voeren over bekende onderwerpen zoals werk, school en vrijetijdsbesteding. Ze kunnen teksten lezen die voornamelijk over het dagelijkse leven gaan en korte berichten of teksten schrijven over persoonlijke ervaringen of hun mening geven.

Toelage: een toelage is vaak een periodieke uitkering, bijvoorbeeld maandelijks of jaarlijks. Een toelage kan verschillende doelen hebben. Het kan bv. dienen om een deel van de werkmiddelen te bekostigen of om het vrijwilligerswerk te ondersteunen. Het kan ook een extra bedrag zijn voor buitengewone prestaties of bijzondere omstandigheden.

Wereldburgerschap: verwijst naar het besef van verbondenheid met de rest van de wereld en de actieve rol die iemand kan spelen in mondiale kwesties. Het omvat het begrijpen en respecteren van verschillende culturen, het bevorderen van mensenrechten, en het bijdragen aan duurzame ontwikkeling en sociale rechtvaardigheid. Wereldburgers denken open en kritisch, tonen empathie, en zijn in staat om met diversiteit om te gaan. [\(Wereldburgerschap: wat betekent dat nu eigenlijk? - Globi\)](#)

Werkingsjaar: Een werkingsjaar verwijst naar een periode van twaalf maanden waarin een organisatie of project actief is en operationele activiteiten uitvoert. Dit kan samenvallen met een kalenderjaar, maar het kan ook een andere periode beslaan, afhankelijk van de specifieke context of de organisatie.

Werkingssteun: een financiële bijdrage of subsidie die wordt verstrekt aan organisaties, instellingen of verenigingen om hun dagelijkse werking en activiteiten te ondersteunen. Deze toelage kan worden gebruikt voor diverse operationele kosten of voor de organisatie van activiteiten en evenementen.

mondiaal solidair

in samenwerking met

